

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE.

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

A kir. közjegyzői kamarák megbízásából szerkeszti:
Dr. KEPES JÁNOS székesfehérvári kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, Rózsa-utca 1. szám.

TARTALOM: A kir. közjegyzők IV-ik országos kongresszusa. — A közlőny, mint a kamarák hivatalos lapja. — A kar beléletéből. — Dr. Barcs Ernő budapesti kir. közjegyzőhelyettes: Illetékszabályok. — Közlemények.

A kir. közjegyzők IV-ik országos kongresszusa.

Mint amikor egy villám letépi egy dusan lombos fának koronáját: a trianoni erőhatalom hazánk legszebb, legnagyobb részét ragadta el tőlünk. Azt tanultuk, hogy csak szabad akaratelhatározás létesíthet végérvényes jogügyletet. A trianoni jogügylet nagyjából nem szabad akaratelhatározású nemzetek szerződésének eredménye. A kényszer, az erőhatalom ellenállhatatlan súlya vezette azt a kart, mely a nemzet nevében a minden erkölcsöt, minden igazságot, erényt, történetet, élethez való jogot meghazudtoló és megtagadó okmányt aláírta. Annak érvényességét tehát nem a jog, hanem kizárólag a nyers hatalmi tényező biztosíthatja csak.

Az adott helyzetben nemzetünket a szabadság és az élni akarás összefonódó életvonala, gondolata és ösztöne kell irányítsa. Az adott helyzet a minden irányban való reorganizáció keresztül vitelét teszi szükségessé. A reorganizáció az állami élet minden vonalán keresztül viendő: célhoz vezető, mélyreható, nemzeti érzéstől duzzasztott, történelmi fejlődésünknek és hivatásunknak megfelelő, jól megfontolt reformokkal.

Ebben a szélesmedrű reorganizációs munkában hazafias emelkedett szellemmel és kötelességtudással kívánta a maga részét kivenni a közjegyzői kar, amidőn a perenkívüli és nagyjelentőségű preventív igazságszolgáltatás terén javaslataival az igazságügyi kormányzatnak rendelkezésére kívánt állani.

Nagy számmal gyűltek össze a kongresszusra kartársaink. Hazafias lelkesedéssel, őszinte érdeklődéssel foglalkoztak nagy-

fontosságu problémáinkkal. Sajgó szívvel, fájdalmas érzéssel nélkülözliük Nagy Hazánkból a csonka ország határain túli kedves régi kartársainkat. Velők voltunk, reájuk gondoltunk, benső érzéssel, a viszontlátás hő vágyával!

Az országos kongresszuson elhangzott részletes előterjesztéseket, javaslatokat és indokolásaikat szöszertint, sajnos, nem tudjuk közreadni. Ehelyett a kongresszus előkészítő értekezletek és a kongresszus jegyzőkönyveit szöszertint leközzöljük, amelyek összevontan bár, de lényegében hű képét adják azok lefolyásának.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Budapesten 1922. október 3-án a magyarországi királyi közjegyzők 1922. évi országos kongresszusa előkészítő bizottságának üléséről.

Jelen vannak: Dr. Charmant Oszkár, dr. Holitscher Szigfrid, dr. Lázár Ferenc, dr. Janits Imre, dr. Rónay Károly, dr. Körössy Albert, budapesti királyi közjegyzők, dr. Kepes János székesfehérvári és dr. Pecker Emil bicskei kir. közjegyzők.

Megjelentek a tervezett 1922. évi kir. közjegyzői országos kongresszus előkészítő bizottságává szerveződnek. Egyhangu közfelkiáltással elnöknek dr. Charmant Oszkár választják meg, aki a jegyzőkönyv vezetésére dr. Kepes Jánost, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig dr. Lázár Ferenc és dr. Körössy Albert kir. közjegyzőket kéri fel.

Dr. Charmant Oszkár előterjeszti, hogy az ország rekonstruálásában a kir. közjegyzői karnak is ki kell a maga részét vennie. A m. kir. Igazságügyminister Ur örömmel várja a kir. közjegyzők mielőbbi országos kongresszusát. Az igazságügyminister Urnak az ország rekonstruálásában egyik lényeges programja a perenkívüli eljárások reformja. Ezen munkájában a kir. közjegyzői kar közreműködését a legnagyobb örömmel igénybe veszi. Az országos kongresszus megtartására indokolt és igen kedvező az időpont külső és belső okokból. A közjegyzői karnak etikai és jogászai sulyát a köz érdekében ezutal ki kell használnia az ország reorganizálásában. Igazságügyi és pénzügyi szempontokból nagyjelentőségű a perenkívüliek helyes rendezése. Az országos kongresszus nem a közjegyzői kar csekélyebb jelentőségű, vagy anyagi érdekeivel kell foglalkozzon, hanem országos érdekű és hatású munkásságot kell kifejtjen. A leglényegesebb megbeszélendő kérdések a formakényszer bizonyos jogügyleteknél, a közjegyzői hatáskör kibővítése, a közjegyzői törvény revíziója. Ezen kereteken belül kell mozognia a kongresszusnak és kéri az értekezletet, hogy ily értelemben a kongresszus megtartását határozza el, programmszerkesztő és szervező bizottságot alakítson, hogy az

előkészítő bizottság 1922. október 29-én ismételt értekezletet tartson, melyre nagyobb számban bevonandók vidéki közjegyzők is. Végül, hogy az országos kongresszus 1922. november 25-án délelőlt 10 órára tüzessék ki.

Az értekezlet az elnök fenti indítványához képest határoz, a programmszerkesztő bizottság tagjaitul dr. Charmant Oszkár, dr. Körössy Albert és dr. Janits Imre közjegyzőket, a szervező bizottság tagjaitul dr. Holitscher Szigfrid, dr. Kepes János és dr. Lázár Ferenc kir. közjegyzőket jelöli.

Elhatározza az értekezlet, illetve előkészítő bizottság, hogy 1922. október 29-én értekezletet tart és hogy a kongresszus 1922. november 26-án fog megtartalni.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Budapesten 1922. október hó 29. napján a Magyarországi Királyi Közjegyzők 1922. évi országos kongresszusa előkészítő bizottságának s illetve az e célból kiküldött kir. közjegyzői kamarai képviselők és meghívottaknak üléséről.

Jelen vannak: Dr. Holitscher Szigfrid, dr. Lázár Ferenc, dr. Janich Imre, dr. Sümegi László, dr. Rónay Károly, dr. Körössy Bertalan budapesti kir. közjegyzők, dr. Kepes János székesfehérvári, dr. Orley Dénes kisújszállási, dr. Pecker Emil bicskei, Elbel Tibor karcagi, dr. Horváth Kamilló körmendi, dr. Mike Imre nagyatádi, dr. Lipcsey Péter egri, dr. Jedlicska Béla szegedi és dr. Rusa Ernő szigetvári kir. közjegyzők.

Dr. Lázár Ferenc bejelenti, hogy dr. Charmant Oszkár kir. közjegyző, budapesti kamarai elnök a mai ülésen nem jelenhetett meg, miután közmegbizatásból külföldre kellett utaznia. Indítványozza, hogy a mai ülés elnöke dr. Jedlicska Béla szegedi kir. közjegyzői kamarai elnök legyen. Megjelentek mai ülésre elnökül dr. Jedlicska Bélát egyhangulag megválasztják, aki az elnöki széklet elfoglalván, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Kepes Jánost, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig dr. Janich Imre és dr. Körössy Bertalan közjegyzőket kéri fel.

Dr. Holitscher Szigfrid előterjeszti, hogy dr. Charmant Oszkár megbízást kapott az igazságügyministeriumból egy közjegyzői novella elkészítésére, mellyel kiküszöbölendő lenne a közjegyzői rendtartásnak és az örökösödési eljárásnak minden elavult rendelkezése. A ministeriumban a közjegyzői reform indoka valószínűleg a nagyszámu menekült kir. közjegyző, bíró és ügyvéd elhelyezésének gondolatából és szükségéből merült fel. Ez a szempont azonban nem szabad, hogy a közjegyzői intézmény alapját képező elvi szempontokat elhomályosítja és esetleg annak rovására valóslon meg. A kir. közjegyzői kongresszust a reformjavaslatok elkészítésénél kizárólagosan a kir. közjegyzői intézmény szempontjának szelleme

és az intézmény érdeke kell hogy áthassa. Indítványozza, hogy a ministeri megbízásból elkészítendő közjegyzői novella, mint a kongresszus határozata terjesztéssel fel törvényjavaslat tervezeként az Igazságügyministeriumhoz.

Indítványozza, hogy a hatáskör kiterjesztése és a hagyatéki eljárások szempontjából a kongresszus a következő elvi álláspontra helyezkedjék:

„Minden ingatlan elidegenítést tárgyzó jogügylet törvényességéhez közjegyzői okirat szükséges.

A hagyatéki eljárás minden esetben hivatalból indíttassék meg.”

Összes megjelentek hozzászólása után az értekezlet egyhangul elhatározza, hogy dr. Holitscher Szigfrid fenti indítványait elfogadja és a novella sarkalatos pontjaiul kívánja megállapítani, hogy az ingatlanok elidegenítését tárgyzó jogügyletek érvényességéhez közjegyzői okirat szükséges és hogy a hagyatéki eljárások minden esetben hivatalból indíttassanak meg.

Elnök indítványára az értekezlet, illetve előkészítő bizottság a programmszerkesztő bizottság tagjaiul a kongresszusra dr. Charmant Oszkár, dr. Körössy Albert és dr. Janich Imre közjegyzőket, a szervező bizottság tagjaiul dr. Holitscher Szigfrid, dr. Kepes János és dr. Lázár Ferenc kir. közjegyzőket választja meg.

Elnök indítványára az örökösödési eljárásra vonatkozó novella előadóiul a kongresszusra az előkészítő bizottság felkéri és megbizta dr. Charmant Oszkár és dr. Holitscher Szigfrid, a közjegyzői rendtartásra vonatkozó novella előadóiul felkéri és megbizta dr. Holitscher Szigfrid és dr. Körössy Bertalan kir. közjegyzőket.

Az előkészítő bizottság elnök indítványára elhatározza, hogy a kongresszus elnökéül jelöli dr. Charmant Oszkár budapesti kir. közjegyzőt, társelnökökül jelöli a kir. közjegyzői kamarák elnökeit. Az előadók megjelölését a szervező bizottságra bizza.

Dr. Kepes János indítványozza, hogy a kongresszus foglalkozzék a cégjegyzékek dologi hatályu formájával s hogy a dologi hatályu cégbejegyzést szükségessé levő jogügyletekre a közjegyzői okiratolási kényszer állapíttassék meg. A célja lenne az intézménynek, hogy a cég által felvett kölcsön zálogjogilag, dologi hatályal a cégtelekkönyvbe bekebelezessék és a hitelezők a rangsorban nyerjenek kielégítést csőd esetén.

Az előkészítő bizottság felkéri dr. Kepes Jánost, hogy erre vonatkozó tervezetét memorandum formájában a kongresszusnak mutassa be.*

*Megjegyezzük, hogy a memorandum indokolt speciális okokból nem került a kongresszus elé; azt a Közlöny egyik számában közze fogjuk tenni.

Dr. Kepes János indítványozza, hogy az országban készült összes végrendeletekről Budapesten központi jegyzék vezetlessék és hogy a régi közjegyzői könyvek és nem lényeges iratok bizonyos idő után kiselejteztessenek. A végrendeletek központi lajstromát a bíróságok minden haláleset felvétele után hivatalból megkeressék, nem-e maradt az örökghagyó után végrendelet. Nem fordulna így elő az, hogy oly sok a ki nem hirdettelt végrendelet.

Előkészítő bizottság fenti javaslatokat magáévá teszi és felkéri dr. Kepes Jánost, hogy ezekre vonatkozó tervezetét dr. Holitscher Szigfridnek nyujtsa át.

Dr. Kepes János indítványozza, hogy a Kir. Közjegyzők Közlönye a kamarák hivatalos lapja legyen, a Kir. Közjegyzők Közlönyének előállítási költsége a kamarák között osztassék fel az egyes kamarák területén levő közjegyzők arányában és a közlöny költsége az egyes kamarák dologi kiadásaként szerepeljen. Megfelelő összegben ehhez képest emelendő lesz a kamarai tagdíj.

Az előkészítő bizottság elvileg elfogadja ezen javaslatot és felkéri dr. Kepes Jánost, hogy a kongresszuson ily értelemben megfelelő előterjesztést tegyen.

Dr. Holitscher Szigfrid indítványozza, hogy a közjegyzői törvény 55. §-ába megállapított perenkivüli képviselőlet joga a közjegyzőnek minden perenkivüli ügy tekintetében határozatlan és minden kétséget kizáróan megállapíttassék. Ezen indítványt az előkészítő bizottság magáévá teszi.

Dr. Holitscher Szigfrid indítványozza, hogy kir. közjegyző jogosult legyen minden megengedett letétet előzetes okirat nélkül is letétbe venni, s illetve hogy a letéti jegyzőkönyv minden előző okirat nélkül is önmagában a letétnek elegendő alapja legyen.

Az előkészítő bizottság hozzájárul ezen javaslatához.

Dr. Holitscher Szigfrid indítványozza, hogy a mai fegyelmi eljárási rendszer teljes egészében megváltoztassék és hogy a közjegyző első fegyelmi hatósága, illetve első fokozaton az egyedüli fegyelmi hatóság, az illetékes közjegyzői kamara legyen.

Az előkészítő bizottság ezen javaslatot elfogadja.

Dr. Lázár Ferenc szükségesnek látja a kinevezési rendszer generális reformját a succrescencia szempontjából. Törvényben lenne kimondandó, hogy legalább egy évi közjegyzői gyakorlat nélkül senki közjegyzőnek ki nem nevezhető és hogy mindaddig, amíg hat évnél hosszabb helyettesi gyakorlattal bíró kir. közjegyző helyettes pályázik a közjegyzői állásra, akit a megüresedett állásra illetékes kamara jelöl és akit saját illetékes kamarája is a kinevezésre ajánlott, addig más pályázó ki nem nevezhető.

Az előkészítő bizottság ezen javaslatokat magáévá teszi.

Dr. Kepes János indítványozza, hogy írásbeli magánvégrendeletek őrizetbe vételére, illetve letétként való elfogadására csak kir. közjegyző jogosult. A közszéki előjáróság, vagy magánzemély csak közjegyzőnél való letétbehelyezés, vagy kihirdetés céljából vehet át végrendeletet, mely 30 napon belül beszolgáltatandó kir. járásbírószághoz, illetve bármelyik hazai közjegyző kezéhez.

Ezre megfelelő sanctio statuálandó. A beszolgáltatáshoz füzendő a végrendelet érvényessége, vagy pediglen a tilos őrizetbevétele mint sui generis büncselekmény büntetendő.

Az előkészítő bizottság ezen javaslatot is egyhangulag magáévá teszi.

Dr. Lázár Ferenc indítványozza, hogy a kir. közjegyzői nyugdíjintézmény az ügyvédi nyugdíjintézményhez hasonlóan törvényes kénszerrel szabályoztassék.

Az előkészítő bizottság ezen javaslathoz egyhangulag hozzájárul.

Dr. Jedlicska Béla szükségesnek látja, hogy kivétel nélkül minden okirat, az ingallanok elidegenítését tárgyozó jogügyleteken kívül is közjegyzői okiratba foglalandó és a jogügylet érvényességi kellékeül a közokirat lenne megállapítandó mindazon jogügyletekre, amelyben kiskorúak szerepelnek, amelyben rokonok szerződnek és amelyben irni és olvasni nem tudók, továbbá vakok, siketek, vagy siketnémák szerepelnek ügyletkötő félként.

Az előkészítő bizottság ezen javaslatot elfogadja.

Dr. Lipcsey Péter indítványozza, hogy az összes perenkülvü ügyek kivétel nélkül hatóságilag kir. közjegyző által intézteszenek, s így különösen az összes telekkönyvi ügyek kir. közjegyző által bonyolítottassanak le.

Az előkészítő bizottság többek hozzászólása után egyhangulag ezen javaslat ellen foglal állást, mert részben gazdasági szempontból kivihetetlennek tartja ezen indítványt, másrészt az összes perenkülvü ügyek hatósági és sok tekintetben közigazgatási jellegű intézése a közjegyzői intézmény alapelvénél fogva nem sorozhatók a közjegyzői hatáskör körébe tartozó ügyeknek.

Dr. Lipcsey Péter indítványát visszavonja.

Az előkészítő bizottság megbízásából elnök felkéri a javaslattevőket, hogy indítványaik az országos kongresszuson terjesszék elő s eselleg indítványaikat közöljék az egyes novella tervezetek előadóival, hogy azok magában a novella tervezetben megfelelő helyen beállíttassanak.

Az előkészítő bizottság elhatározza, hogy a kongresszust 1922. november 26-án délelőtt 10 órakor megtartja.

JEJYZÖKÖNYV.

Felvételt Budapestén 1922. november 26-án a Magyarországi királyi közjegyzők negyedik országos kongresszusának üléséről a budapesti királyi Törvényszék üléstermében délelőtt 10 órakor, mint a kongresszus megtartására kijelölt helyen és időben.

Jelen vannak: dr. Charmant Oszkár, dr. Holitscher Szigfrid, dr. Janits Imre, dr. Körössy Bertalan, dr. Hedry Aladár, dr. Fodor Antal, dr. Stamberger Ferenc, dr. Joanovits Jenő, dr. Hajós Béla, dr. Stern József, dr. Teőke Béla, dr. Rohrer Géza, dr. Cottely Géza, dr. Markó István, dr. Lázár Ferenc, dr. Sümeghi László, dr. Déchy Aladár budapesti, dr. Kepes János, dr. Horváth Kálmán székesfehérvári, dr. Puskás Béla kiskunfélegyházai, dr. Lohoczky Antal monori, dr. Rusa Ernő szigetvári, dr. Lukács Izso bajai, dr. Zámor Rezső újpesti, dr. Kiss József budapesti, dr. Pekker Emil bicskei, dr. Horváth Béla deveszeri, dr. Dóczy Kálmán celdömölki, dr. Nagy Péter veszprémi, dr. Fabinyi Leó nagykátai, dr. Nemes József bonyhádi, dr. Mike Imre nagyatádi, dr. Lipcsey Péter egri, dr. Báthó Kálmán jászberényi, dr. Kaprinay Endre mátészalkai, dr. Mányai Dezső zirczi, dr. Szily János adonyi, dr. Berzsenyi László keszthelyi, dr. Orley György nagykanizsai, dr. Band Lajos és dr. Nádossy Gábor budapesti, dr. Krasznay Gábor esztergomi, dr. Wágner Béla kecskeméti, dr. Földes Béla hódmezővásárhelyi, dr. Vastagh Béla szentendrei, dr. Jedlicska Béla szegedi, dr. Potyondy Béla szombathelyi, dr. Madarász István pécsi, dr. Tóth Aladár gödöllői, dr. Szlávay Kornél pancsovai, dr. Rónay Károly budapesti, dr. Schreiber Miklós kolozsvári, dr. Káldy Gyula szekszárdi, Schrammel Imre vasvári, dr. Szatmáry László szolnoki, dr. Lovassy Ernő nagyigmándi, dr. Tuba János paksi, dr. Konkoly Thege Sándor pápai, dr. Paár Lajos tatai, dr. Szegheő Gyula móri, dr. Róth Aurél tapolczai, dr. Szécsi Ferenc erzsébetfalvai, dr. pazonyi Elek Imre sajószentpéteri, dr. Horváth Kamilló körmendi, dr. Fodor Ferenc veszprémi, dr. Fárnek László váci, dr. Demkó Pál makói királyi közjegyzők, összesen 67-en és dr. Velsz Elemér, dr. Petrő Béla, dr. Cholnoky Imre, dr. Barcs Ernő, dr. Rónai Tibor és dr. Csathó Ernő budapesti királyi közjegyző helyettesek, összesen hatan, tehát a kongresszuson megjelentek összesen 73-an.

Dr. Rónai Károly, mint korelnök a kongresszust megnyitja. Felkéri megjelenteket, hogy a negyedik országos közjegyzői kongresszus tisztikarát válasszák meg. Előadja, hogy az előkészítő értekezletek 1922. október 3-án és 29-én, továbbá november 24-én és 25-én Budapestén megtartottak. Korelnök indítványára a kongresszus megválasztja egyhangulag elnökül dr. Charmant Oszkár budapesti kamarai elnököt, társelnökül

dr. Madarász István pécsi, dr. Pottyondy Béla szombathelyi és dr. Jedlicska Béla szegedi kamarai elnököket, titkárokat dr. Kepes János székesfehérvári kir. közjegyzőt és dr. Petrő Béla budapesti kir. közjegyző helyettesét. A jegyzőkönyv hitelesítésére pedig a korelnök a kongresszus jóváhagyásával felkéri dr. Körössy Albert és dr. Janits Imre budapesti kir. közjegyzőket.

Dr. Charmant Oszkár elfoglalja a társelnökökkel együtt az elnöki széket és a jegyzőkönyv vezetésére felkéri dr. Kepes János kir. közjegyzőt. Megnyitja a királyi közjegyzők negyedik országos kongresszusát, szívélyesen üdvözlő a megjelenteket. A kongresszus hozzájárulásával megállapítja a napirendet. A kongresszus hozzájárulásával megállapítja, hogy a kir. közjegyző helyetteseknek a kongresszuson tanácskozási joguk van, de szavazati joguk nincsen. Indulványozza, hogy néhai dr. Róth Zsigmond volt budapesti kir. közjegyző emléke jegyzőkönyvbe megörökíttessék, tekintettel arra, hogy a magyar közjegyzői karnak egyik legérdemesebb, munkás, közbecsülésben álló tagja volt.

A kongresszus elhatározza, hogy a néhai dr. Róth Zsigmond emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti és a jegyzőkönyv másolatát kivonatban az elhalt családjának megküldeni elrendeli.

Dr. Charmant Oszkár elnök indokolja, a negyedik országos kongresszus szükségességét és megállapítja a kongresszus összehívásának okait.

Dr. Charmant Oszkár előterjeszti, hogy a királyi közjegyzők *első jubiláris kongresszusa* 1899-ben volt, melyen a kir. közjegyzőket érintő összes problémák tárgyalva lettek. Az 1904. április 20-án megtartott *második kongresszus* alkalmával a kir. közjegyzők különösen a községi jegyzők magánmunkálatának kérdésével foglalkoztak és már ekkor megállapítást nyert, hogy a községi jegyzők, akik az államkormányzati és önkormányzati közreműködést követik, ellátandók lennének a magánokiratok felvételétől. Az ősiség eltörlése előtt tulajdonképeni községi ingatlanforgalom nem is volt. A községi jegyző mint a jobbágyok és egyéb községi lakosok megbízottjai jelentkeztek a földesúrral szemben. Az osztrák közjegyzői intézménynek hazánkban való átültetése és az 1874. év közti időben foglalt teret a jegyzők magánmunkálati működése. Tulajdonképeni szűk hatáskörük kitágult az összes perenkívüliekre, ami a preventív jogszolgáltatás rovására ment és a kincstári érdekek súlyos kárát jelentette. A jegyző tulajdonképeni hatásköre belügyi adminisztráció, de nem jogszolgáltatás, illetve igazságügyi adminisztráció. Tisztelet a jegyzői karnak, de erre speciális szakképzettségük nincs is, mert elképzelhetetlen, hogy a jegyző néhány heti tanfolyamon át a jog mind-

azon perenkívüli terén működhetik, amely téren a rendkívüli idői igénybevevő évtizedes gyakorlatot és egyetemi képzettséget igénylő jogi ügyködés megkíván, aminthogy úgy az ügyvéd, mint a közjegyző ezen rendkívüli nagy időt igénylő gyakorlat után és szakvégteltség után fejthet csak ki törvény szerint ügyködést. Elméleti és gyakorlati szempontból eltiltandó a községi jegyző a magánmunkálatoktól, mert ez az állami ügyek intézésében pártosságához, részrehajlásához vezet, pedig az állami tekintélynek a közigazgatásba is feltétlen erkölcsi garanciára van szüksége. A *harmadik közjegyzői kongresszus* 1911. október 14-én volt megtartva, amidőn az ügyvédközjegyzőség intézménye volt a kongresszus legfőbb tárgya az országos jogászgűlés e tárgyával párhuzamosan és amidőn a közjegyzői kar szervezettsége, pártatlan lelkesedése és harcba küldött vezéreinek megfelelő vértelmsége eredményezte az országos jogászgűlésen is elért imponáló eredményt.

Két vezéreszme kell bennünket vezessen az ország igazságügyi reorganizálásában. Az egyik szempont, hogy a közjegyzőség is a nagy új berendezkedésnél, átalakulásoknál jelen legyen, hogy tisztán magyar intézmény legyen a közjegyzőség és a kir. közjegyzőket kizárólagosan igazságügyi állami érdek vezesse munkálataikban. A másik szempont, hogy a közjegyzői intézmény megfelelő kiépítése ne csak igazságügyi érdek legyen, hanem hogy a rendkívüli erkölcsi és nemzeti tökélet jelentő közjegyzői kar az ország kiépítésének egyik leghatalmasabb társadalmi oszlópa legyen.

Felkéri az előadókat, terjesszék elő megfelelő indokolással határozati javaslatokat és ezek megtörténtével felkéri a jelenlevőket, hogy külön indulványaikat tegyék meg.

Dr. Körössy Bertalan részletesen indokolja, hogy a közjegyző hatásköre a hagyatéki ügyekben reformálendő.* Indulványára a kongresszus a következő határozati javaslatot hozza: a kir. közjegyzők országos kongresszusa a mai örökösödési eljárás sűrgősen reformálandónak tartja olyképen, hogy az örökösödési eljárásban a kir. közjegyzők kizárólagossága és önállósítása véget minden hagyatéki ügyben az eljárás az örökhagyó halála, vagy holtta nyilvánítása után hivatalból megindítandó és a mai bírói hagyatékátadó végzés helyett nem vitás hagyatéki ügyekben az örököségi jogviszonyok rendezése kir. közjegyző által tanúsítandó. A közjegyzői tanúsítvány foganatosítása a bíróság hatáskörébe tartozik.

Dr. Rusa Ernő szigetvári kir. közjegyző a telegkönyvi birtokváltozások alaki kellékeiről szól és részletes indokolására a kongresszus egyhangulag a következő határozati javaslatot hozza meg:

* Az örökösödési eljárás reformját magában foglaló indokolást legközelebbi számunkban közreadjuk.

A magyarországi kir. közjegyzők Budapesten 1922. november 26-án megtartott kongresszusa megállapította, hogy a telegkönyvek közhitelének biztosítása, a perek számának és ennek folyamánként a bíróságok munkaterhének apasztása, nemkülönben a kincstári érdekek megóvása érdekében, de a kir. közjegyzői állások folyamatban levő, ma létérdekelt vesztélyeztető, sőt jogfosztó szaporításának egyedül lehetséges, annak elengedhetetlen feltételeként szükségesnek ismeri fel, hogy az ingatlanok elidegenítésének, s az ingatlanhoz való tulajdonjog telegkönyvi bejegyzésének alapijúl kizárólag csak közokirat szolgálhat. Ebből kifolyólag a kongresszus azon határozatot hozza és terjeszti javaslatképen az igazságügyi kormány elé, hogy: ingatlanhoz való tulajdonjognak telegkönyvi bejegyzése csak az erre vonatkozó jogügyletet tartalmazó közokirat alapján történhetik.

Különös nyomattal hanglestulmányozni kívánja a kongresszus, hogy a közjegyzői hatáskörnek semmiféle más irányú kiterjesztése vagy önállósítása a közjegyzői hatáskörnek nem nyújthat olyan munkaalkalmakat, amelyek a közjegyzői állások szaporításának alapját képezhetnek.

Dr. Janits Imre részletesen szól a nyugdíjintézet helyzetéről és részletes indokolása után a kongresszus a következő határozati javaslatot hozza meg:

Tekintettel arra, hogy a Magyarországi kir. közjegyzők nyugdíjintézete értékpapirokból és készpénzből álló 500.000 koronára értékelhető vagyonának jövedelméből és a befolyó nyugdíjárulékokból az ellátásra jogosultak járandóságainak kiutalása mindinkább kérdésessé válik, amennyiben új tagok nem jelentkeznek, a nyugdíjasok számának emelkedésével pedig a régi tagok létszáma a megszállott területen működő kartársak nagyobb arányú kilépése folytán csökken, tekintettel továbbá arra, hogy az alapfőke gyarapítása s a bevételek fokozása nélkül nyugdíjintézetünk alapszabályszerűen vállalt kötelezettségeinek a közeljövőben nem lesz képes eleget tenni és végül tekintettel arra, hogy a közismert elviselhetetlen drágasággal szemben az eddigi 1200—1600 korona évi ellátmányok nem annyira nyugdíj, mint inkább könyöradomány jellegével bírnak:

a kongresszus határozatilag kimondja, hogy a nagyméltósági m. kir. igazságügyminiszter urhoz feliratot intéz, melyben a magyarországi kir. közjegyzők nyugdíjintézete válságos helyzetének esetelésével az igazságügyminiszter urat arra kéri, hogy az évi tagsági járulékok emelésével kapcsolatban minden egyes kinevezett kir. közjegyzőre, illetve alkalmazott helyettesre és jelöltre vonatkozó kötelező belépésre, a nyugdíjalap állami segéllyel való fokozatos dotálásának és az ellátmányra igényjogosultaknak megfelelő és azoknak tisztességes megélhetéséért

biztosító nyugdíjjárandóságoknak megállapítása érdekében a törvényhozás útján intézkedni kegyeskedjék.

Dr. Holtscher Szigfrid részletes javaslatot terjeszt elő a közjegyzői rendtartás revíziója tárgyában. Dr. Lázár Ferencz, dr. Band Lajos, dr. Hedry Aladár, dr. Orley György, dr. Kepes János kir. közjegyzők, dr. Cholnoky Imre kir. közjegyző helyettes hozzászólása után a kir. közjegyzői kongresszus dr. Holtscher Szigfrid összes reform javaslatait elvben elfogadja és megbizta, hogy azt részleteiben is dolgozza ki. A kongresszus által megbízandó szövegező bizottság végleges megszövegezése után a rendtartási reformjavaslatok a kongresszus határozataitként az igazságügyi kormányhoz lesznek felterjesztendők.*

Elnök indítványára a kongresszus megbizta és felkéri dr. Holtscher Szigfrid, dr. Kepes János és dr. Kőrössi Bertalan kir. közjegyzőket, hogy a kongresszus összes határozatait véglegesen megszövegezzék és azoknak illetékes helyre juttatása iránt megfelelően intézkedjenek.

Dr. Déchy Aladár indokolt indítványára a kongresszus elhatározza, hogy az összes kir. közjegyzői kamarákat megkeresi aziránt, hogy a kir. közjegyzők közlőnye a közjegyzői kamaráknak hivatalos lapja legyen, az ezidőszertit szerkesztőket bizzik meg a kamarák a lap adminisztrálásával, a kamarák fizessék a lap kiadásának összes költségeit és a kamarák ilyen címen keletkezett kiadásait a felemelt tagsági járulékokból fizessék.

Dr. Lázár Ferenc budapesti kir. közjegyző előadja, hogy megfelelő sullyal a kir. közjegyzők Országos Egylete nem képviselheti az egész közjegyzői kart, ezért indokolt javaslatára a kongresszus határozatilag kimondja, hogy:

A kongresszus megkeresi az összes kamarákat „Kamaraközi választmány” megalakítására. Minden egyes kamara a maga rendes évi kamarai gyűlésén válassza meg a kamaraközi bizottság tagjait, melynek mindenkor elnöke a budapesti kamara által megválasztott kamaraközi választmányi tag legyen. Fontosabb ügyekben az egész közjegyzői kar és az összes kamarák képviselőit és egyöntetű eljárására hivatott szerv legyen ezen kamaraközi választmány.

Dr. Lipsey Péter indítványára a kongresszus határozatilag kimondja: A magyarországi kir. közjegyzők egyeteme a Horthy akció céljára, tekintet nélkül arra, hogy a közjegyzők eziránti kötelezettségeiket már külön lerótták-e vagy sem, 500.000 K.-t megszavaz, mely összeget az egyes közjegyzők a közjegyzői kamarák aránylagos kiszabása alapján fognak befizetni és illetékes helyre juttatni.

Elnök indítványozza, hogy a budapesti kir. törvényszék

* Dr. Holtscher reformjavaslatait a Közlöny egy másik számában fogjuk közreadni.

elnökének a tanácskozási terem átengedéséért és előzékenységeért a kongresszus jegyzőkönyvében fejezze ki köszönetét. A kongresszus ily értelemben határoz.

Dr. Charmant Oszkár több indítvány hiányában, kifejezve köszönetét különösen a vidéki kartársaknak Budapestre jövetelükért, a kongresszust berekeszti azzal, hogy a kongresszus testületileg keresse fel dr. Daruváry Géza Öngyméltósága igazságügyminister urat a határozati javaslatok átnyújtása végett, aki a kongresszus tagjait várja.

Ezzel a kongresszus napirendje kimerülvén, a fentiek értelmében berekesztetett.

A kongresszus megtartása után az egész kongresszus, illetve az azon résztvevők összesege dr. Charmant Oszkár vezetésével felkereste dr. Daruváry Géza Öngyméltósága igazságügyminister Urat, hogy vele a kongresszus határozati javaslatai közöltesenek. Dr. Charmant Oszkár történelmi perspektívájú beszéd keretében nyújtotta át a kongresszus határozati javaslatait az Igazságügyminister ur Öngyméltóságának, jelezve előtte a kongresszus vele szemben nyilvánított őszinte tiszteletét és nagyrabecstülését, kérve őt arra, hogy a kongresszus javaslatait a köz érdekében tegye alapos megfontolás tárgyává és reorganizációs munkájában ezen javaslatokat a perenkívüliekre vonatkozó törvény előkészítésben alapul vegye.

Dr. Daruváry Géza Igazságügyminister ur Öngyméltósága a legkegyesebben fogadni méltóztatott az előtte teljes számban megjelent kongresszusi tagokat. A legnagyobb közvetlenséggel állapította meg, hogy a magyar közjegyzői kar társadalmi szempontból a magyar középosztálynak egyik legsúlyosabb, legértékesebb rétege, melyre építeni akar. Értékelté továbbá azt a rendkívüli fontosságot, amit az igazságügyiekben a közjegyzői hatáskörbe tartozó preventív jogi munkálkodás jelent. A legnagyobb készséggel ígerte meg, hogy a javaslatokat mielőbb beható tanulmány tárgyává fogja tenni, és hogy azokra az illetékes ügyosztály figyelmét is felfogja hívni.

Valamennyien közjegyzők a Minister ur nagyszabású és biztató válasza után a legnagyobb bizalommal és a legjobb reményekkel távoztunk abban a reményben, hogy a legjobb kezekbe tettük le javaslatainkat. Sajnos a köteleesség szava a legnagyobb bizalomra jogosító igazságügyministerünk egy más állami funkciókörbe helyezte, s így akaratán kívül nem állott módjában reményeinket megvalósítani.

A kongresszus óta igen nagy idő telt el és sajnos javaslataink eredményének körvonalait még a legtávolabbról sem látjuk felderíteni. Ez azonban a mai rendkívüli viszonyok közepette érthető is, mert az állam életében mélyreható reformok

hoz a legnagyobb óvatosság és higgadtabb légkör szükséges. Bizonyos vonatkozásban javaslataink megvalósulása elé a politikum is nehezen leküzdhető torlaszokat emel. Még is csüggednünk nem szabad, az igazság a mi részünkön van és erős kari összetartással és kari érzéssel, vállvelelt munkával, erős akarattal és kitartással kifogjuk harcolni azon reformokat, amelyek intézményünk magasztos céljainak elérésére feltétlenül szükségesek.

Dr. Kepes János.

A Közlöny, mint a Kamarák hivatalos lapja.

A magyarországi kir. közjegyzők Budapesten 1922. november 26-án megtartott negyedik országos kongresszusán Dr. Déchy Aladár budapesti kir. közjegyző részletesen megindokolt indítványára az országos kongresszus egyhangú határozattal kimondotta, hogy az összes kir. közjegyzői kamarákat megkeresi aziránt, hogy a Kir. Közjegyzők Közlönyének a kamarai hivatalos jellegét megadják, hogy a kamarák az ezidőszertini szerkesztőket bízzák meg a lap szerkesztésével és adminisztrálásával, hogy a kamarák viseljék a lap kiadásának összes költségeit és a kamarák, ily címen keletkezett kiadásait a felemelt tagsági járulékból fizessék.

A kongresszus utasítása értelmében a kongresszus titkársága az összes közjegyzői kamarákat megfelelő határozat hozatala iránt megkereste.

Valamennyi közjegyzői kamara eziránti határozata csaknem szószertint megegyezik a budapesti kamara 1923. február 25-én tartott közgyűlésén hozott határozatával, mely akként szól:

„A közgyűlés az eddig megjelent „Kir. Közjegyzők Közlönye” című időszaki lapot a kamara hivatalos lapjának tekinteli és a szerkesztéssel Dr. Holitscher Szigfrid budapesti és Dr. Kepes János székesfehérvári kir. közjegyzőket megbizza. A Közlöny kiadásának összes költségeit a kamara a többi kamarával együtt viseli, a kamarák területén lévő kir. közjegyzők számának arányában. A kamarára eső és vele közlendő költség összegét a folyó tört kamarai évből a kamarai tagoktól külön-külön fogja a kamara beszédni, már a jövő kamarai évből ezen költségek fedezése a tagdíj felemelésével lesz biztosítva. Végül a kamara megbizza a mindenkori szerkesztőket a Közlöny adminisztrálásával, kiadásával és feljogosítja őket, hogy legjobb belátásuk szerint az általuk kiválasztandó nyomdávalalattal a költségek tekintetében megállapodjanak.”

Ezek után a Közlöny megjelenésének anyagi feltétele biztosítva van. Eddig a Közlöny díjját a közjegyzők egyenként kellett, hogy bekladják. A díjjaknak csaknem fele rendszerint elmaradt. Kiadó így nem vállalkozhatott a lap kinyomatására a mai rendkívüli anyagárak és munkabérek mellett. Ezentúl, ha együtt lesz egy közlönyszám anyaga, megállapítatik a nyomdávalalattal, mibe kerül egy szám kiadása, az egyes kamarák között a közjegyzők számának arányában a költségeket elosztjuk, a kamarák elnökségét pedig a lap szétküldésével egyidejűleg megkeressük, hogy a kamara pénztárából haladéktalanul utalja át a nyomdávalalattnak a kiadási költségek reá eső részét. Kérjük a kamarák vezetőségét ezuttal is, hogy a kamarára eső költségrészt haladéktalanul küldje be, mert késedelem esetén a nyomda, az ő követelését valorizáltan igényli. A kamarák, miután a Közlönyt minden egyes közjegyző most már hivatalból díjmentesen megkapja, kiadásaik fedezetére a kamarai tagdíjakat megfelelően felemlik, esetleg rendkívüli kamarai tagdíjakat szednek be; legcélszerűbb, ha a kamarai választmány a rendes kamarai közgyűléstől állandó meghatalmazással bír arra, hogy rendkívüli szükségletek esetén a tagdíjak pótlólagos kivételést eszközölhesse, illetve, hogy rendkívüli kiadások fedezésére a kamarai tagoktól a tagdíjak pótlólagos kiegészítését kérhesse.

Igyekezni fogunk azon, hogy a lap kiadása súlyos megterhelést ne jelentsen a közjegyzői kamak. A Közlöny nem előre meghatározott időben, hanem csak a szükséghez képest fog megjelenni. A gazdasági viszonyok változásáig, gazdasági helyzetünk javulásáig arra fogunk szorítkozni, hogy a legfontosabb jelentőségű, vagy a kar beléletére vonatkozó közleményeket hozza egyenlőre a Közlöny. A beküldendő cikkek közül ezért csak azokat fogjuk közölni, amelyek gyakorlati jelentősége szembetűnő, amelyek a kar beléletére vonatkoznak, vagy amelyek de lege ferenda jelentőséggel bírnak.

Kérjük a Kamarákat, hogy a kamara területén működő kir. közjegyzők, helyettesek és jelöltek pontos névsorát részünkre küldjék meg, a Közlöny pontos szétküldhetése végett.

Kérjük tisztelt Kartársainkat, hogy a közjegyzői kar egyetemének ezen egyedül látható közös szervét jóakaratu utmutatással támogassák és azzal a kollegiális szeretettel fogadják, amint azt eddig tették.

Végül egy sajnálatos bejelentést kell tegyünk. Dr. Holitscher Szigfrid 1923. november 12-én kelt és a Közlöny szerkesztőségéhez intézett levelében bejelenti, hogy más sokoldalú elfoglaltságára tekintettel a Közlöny szerkesztésében részt nem vehet és szerkesztői tisztségéről lemond, amit tudomásul venni kér azzal, hogy készséggel áll továbbra is a Közlöny rendelkezésére és azt teljes mértékben ezentul is támogatni fogja.

Dr. Holitscher Szigfridnek a lap éléről való távozását, határozott kivánságáa folytán, tudomásul kell vennünk, azonban ezen lemondást őszinte mély sajnálkozásunk érzése kíséri.

Éveken át 1909. végéig Dr. Charmant Oszkár mellett, mint főmunkatárs működött Dr. Holitscher Szigfrid a Közlöny élén. Amidőn 1909. december 18-án a Kir. Közjegyzők Országos Egyesületének központi bizottsági ülésén Charmant Oszkár a szerkesztői tisztről lemondott, helyére Dr. Holitscher Szigfrid lépett, aki azóta szakadatlanul a lap élén áll. 1919. január havában vette maga mellé főmunkatársként Dr. Kepes Jánost. Kívétel nélkül jogirodalmi és kari szempontból súlyos értékű cikkeit, fáradhatlan munkásságát Dr. Holitscher Szigfridnek kartársaink előtt ezuttal felesleges méltányolnunk. Szinte elképzelnem sem tudjuk a Közlönyt Dr. Holitscher Szigfrid neve nélkül, a keltő annyira egybeforrott a kartársak előtt. Amennyiben nem bírnók Holitscher Szigfrid ígérését arra, hogy értékes közreműködésével ezentul is támogatni fogja a lapot, úgy annak szerkesztésére a magunk részéről nem vállalkoztunk volna.

Ezutan kérjük a kamarákat annak tudomásul vételére, hogy Holitscher Szigfrid szerkesztői tisztről lemondott, s hogy a Közlönyt ezidőtől egyedül Dr. Kepes János szerkeszti.

Amidőn a lap fejről Dr. Holitscher Szigfrid neve lekerül, kérjük őt, hogy a Közlöny érdekében kifejtett rendkívüli értékű munkásságát lapunktól — karunk érdekében — ezentul se vonja meg.

A Kar beléletéből.

A budapesti királyi közjegyzői kamara 1923. február 25-én megtartott évi rendes közgyűlése Dr. Hedry Aladár budapesti és Dr. Lipcsey Péter egri királyi közjegyzők lelkesen megindokolt együttes javaslatára a következő határozatot hozta:

„A budapesti kir. közjegyzői kamara minden egyes tagja hazafias lelkesedéssel üdvözli Dr. Charmant Oszkárt. Búsza örmmel tekintí őt magáénak az egész magyar közjegyzői kar, de különösen a budapesti kir. közjegyzői kamara, ahol pályafutását kezdte. A mig egyrésztől példányképeül állítja minden magyar közjegyző elé, mivel a magyar közjegyző hivatása nem áll meg a közjegyzői munkák elvégzésénél, hanem átöleli az igaz magyar hazafi összes köteleességét, másrésztől biztosítja őt határtalan bizalmáról, tiszteletéről. Őt az összes

magyar közjegyzők vezérének ismeri és a budapesti kamara tiszteletbeli elnökének akarja és választja és habár az elnök-választás csak tilkos szavazás útján történhetik, de ezt csak kötelességszerű formalitásnak tartja, mely idők multával sem csökkentheti mai egyhangu elhatározásunkat.

Őt, mint embert is különösen megbecsüli. Ismeri az ő nemes nagy szívét, s ezért elsősorban a nyomorban levő közjegyzői özvegyekre és árvákra tekint. felakarja emelni őket a feljes nyomoruságból, miért is a most folyó Horthy akció gyűjtésből az 500.000 koronán felüli összeget, mint Charmant Oszkár tiszteletére tett adományokat az insébben levő közjegyzői özvegyek és árvák részére kívánja fordítani s annak mikénti felhasználását a kamara választmányára bizza azzal, hogy ezt a többi kamarákkal egyetértőleg intézze el."

Dr. Charmant Oszkár meghatottan köszönte meg a váratlan megtiszteltetést. Mélyen megilletődött szavakkal pályája, élete legnagyobb értékének és örömeinek tekintti kartársai becsülésének, szeretetének ezen megnyilvánulását. Szerény tevékenységének érdemelelti megjutalmazását, legszebb sikerét látja benne. Ugy fogja fel, hogy a közgyűlés nem akart ezzel a választások szokott módjától eltérni és egyetért vele abban, hogy a napirendre áttérve a tisztikar megválasztásával együtt az elnökválasztás is a törvényes keretek közt lesz lefolytatandó.

A budapesti közjegyzői Kamara ebben a határozatában egyik örömdetes jelét látjuk annak, amit intézményünk erőssége és jövődj fejlődése záloga képen mindég és mindenkép óhajtottunk. A szoros kartársi együttérzésnek, a kölcsönös szeretetnek, megbecsülésnek és támogatásnak, az egészséges kari belélet egy meggyőző bizonyítékának megnyilvánulását látjuk benne. — Amikor annyira leszünk, hogy az egész közjegyzői kar egy családnak tekintni magát, melynek mindegyik tagja eleven részt vesz a másik sorsában, életében, akkor ez a rokoni összetartás nemcsak egyénileg fog minden egyesnek párállan értéke lenni az élet küzdelmeiben, hanem a Kar egészének, magának az intézménynek is megbecsülhetlen szolgálatot fog lenni, amennyiben a Kar összes törekvéseinek megingatlan alapot és nagy erkölcsi súlyt fog nyújtani.

A budapesti közjegyzői Kamara határozata célzást tar-

almaz Charmant Oszkár pályájának és tevékenységének egy, a közjegyzői hivatás keretein kívül álló részére és időszakára is. — Ezt a részt a kartársak között keveset vagy nem ismerik, pedig számot tarthat kartársaink érdeklődésére, azért, mert egy bizonyosságát képezi annak és példát szolgáltat rá, hogy a közjegyzőség, mely a jog- és államtudományok ismeretének legteljesebb mértékéhez van qualificative kötve, nincs szükségképpen és véglegesen, élettartam hosszára a szaktevékenység korlátai között elhatárolva s az iroda falaival a közélettől elzárva. — Hanem, hogy körülmények között és alkalom adtán tullepve ezt a meggyét, a közjegyző kikérheti magának a közélet széles terén valamelyes részét azoknak a feladatoknak, melyek minden erőt és tehetséget igénybe kell, hogy vegyenek, mert tőlük az ország sorsa, üdve függ.

Hasonló szempontok miatt küzd a Közjegyzői Kamara már régen azért, hogy az országgyűlési képviselésre vonatkozó alaptalan, érthetetlen és káros inkompatibilitás kifejezetlen megszüntettség, valamint az összeférhetelenségnek bizonyos egyéb avult, a közjegyzői törvényünk német mintáról kellő kriterium nélkül átvett összeférhetelenségi tilalmait, melyek a közjegyzőt a körülötte zajló nemzeti élettől elzárják, ehhez idegenné teszik s azt magát egyik értékes elemétől megfosztják.

Azt hisszük, ily formán érdekelni fogja kartársainkat, Charmant Oszkárnak a közelmúltban lefolyt diplomáciai tevékenysége. Közvetlenül az összeomlás után a területi megcsonkulás fenyegető veszélyével szemben, leküzdvé tartózkodását egy kormányzati rendszer irányában, melyhez semminemű vonatkozás nem füzte, vállalta a bécsi követi megbízást, hogy módja legyen keresztülvinni azt a maga alkotta tervet területi épségünk megvédése érdekében, melynek első határozó lépései sikerre is vittek, mikor a vörös uralom közbejötté minden továbbit meghiusított. Ő maga így mondja el követi működésének ezt a részét az Uj Magyar Szemle 1920. november 1-én megjelent számában:

„1918. december elején levelet kaptam Károlyi Mihálytól, melyben felszólított, hogy: „a Német-Ausztriával való viszonyunk likvidálásának oly nagyjelentőségű és oly nagy gazdasági értéket reprezentáló feladat betöltését”, mint a magyar kormány bécsi követe, vállalam.

Károlyi Mihállyal addig politikai összeköttetésben nem állottam, tisztán személyi vonatkozások fűztek hozzá. Közéleti működése, politika általában, nem emlékszem, hogy valaha is szóba került volna közöttünk. Röviddel levelének vétele előtt történt ez meg először, mikor vezétes belgrádi úttjáról visszatért és lehangoltan panaszkolta előttem, hogy „szinte lesült a bőr az arcáról” a bánásmód miatt, melyben ott részvétel. Anynyira nyilvánvaló volt a balirány, melybe belevitték, — jöllehet a Weber—Diaz-féle fegyverszüneti megállapodásokról akkor idehaza még nem tudtunk — hogy közlését nem állhattam meg szó nélkül, és felhasználva az alkalmat, kifejtettem előtte a magam felfogását afelől, hogy mit lett volna helyesebb tennie. Okfejtésem több tekintetben más volt, de a vezérlő eszme azonos azzal, melynek feléval több, egy Svájcban megjelent iratomban,* lényegesen kedvezőlenebbé vált, de még mindig nem teljesen reménytelennek látszó viszonyok között a francia közvéleményt törekedtem megnyerni.

Meggyőződésem szerint — mondtam neki — visszanyert függetlenségünkkel Kossuth Lajos koncepciói ismét elevenekké váltak. Hogy azonban egy jövendő Duna-konföderációban méltó helyet foglalhassunk el, annak első föltétele az, hogy erősek legyünk kifelé, ami viszont elsősorban azon áll, hogy belső egységünk szilárdá váljon: a nemzetiségi kérdés megoldásán. Meg kell találnunk a módját, hogy minden széthúzó törekvés egyszer és mindenkorra megszűnjön. Miatán horvát testvéreink „Isten hírével” elhagytak, igazi nehézséget csak a román kérdés okozhat. Szerbiától nem kell félnünk, hogy megvesse lábát magyar területen, a horvátok feje fölött, 16¹/₁₀-ára támaszkodva a népességnek, ha ugyan ez is odatartja neki a lehet. A tótok sajátos nemzeti tudattal bíró népegyed, bizni lehet benne, hogy a csehek beolvadási törekvéseivel szemben — csak helyesen kezeljük őket, nem fognak védőszárnyaink alól kiváncskozni. De a román elszakadási törekvésekkel szemben nincs helye semmiféle optimizmusnak. A román kérdésnek egészen speciális megoldását kényszeríti ránk két egészen speciális, meg nem változatható tény: az, hogy három—négymilliónyi számban élnek, nagyobbára összefüggő területen az ország határán és hogy a határon túl szomszédos fajrokonainknak szuverén államalakulata, mely politikai törekvéseinek első feladatává a nemzeti egyesülést tette. A román kérdést saját állami megszilárdulásunk érdekében meg kellett volna oldanunk akkor is, ha győztesen kerülünk ki a világháborúból, sőt akkor is, ha nem szakad rá a háború. A külsőség csak az, hogy most a megoldás súlypontja eltolódott: odaát kell azt keresnünk. Ez a gondolat különben nem új. A

bukaresti békét megelőzőleg egész közvéleményünk foglalkozott vele s olyan államférfiak, mint Tisza István sem utasították el maguktól föltétlenül. A megoldás módja fölött egyelőre ne tanakodjunk. Állami függetlenségünk és területi fennhatóságunk alapföltételeitől persze el nem térhetünk. Minden egyében azonban, ha kell, lehet is majd számolni azzal, ami az adott helyzetben mint kényszerűség vagy célszerűség jelentkezni fog. A földolog, hogy időt ne veszítsünk. Mackensen se-rege még el nem vonult, a saját hadosztályaink nagyrészét is még együtt lehet tartani. Románia alig ocsúdott föl vereségéből. A magyar-román közlekedés eszméjének ott is voltak időnként szószólói. Take Jánoscu évekkel azelőtt könyvet írt róla. A közös szláv veszedelem reális alapot nyújt a kölcsönös megérthetéshez. Az ellentétek kiküszöbölésének óriási politikai hordereje, saját érdekeik szempontjából is világos kell, hogy legyen előttük, Gazdasági téren alig mutatkozhatnak komoly nehézségek. Ha sikerül a megegyezés, a két állam uralkodó helyzetet biztosít magának Európa keletén, kivált ha Olaszország melléjük áll, amire bátran lehet számítani, mint a háború által teremtetett nemzetközi helyzet logikus folyományára, Magyarországnak ebben a szövetségben, mely függetlenségét és területi épségét biztosítaná, egészen más szerep jutna, mint az Ausztriához való viszonylatában. Megszűnnék földrajzi elzárt-sága, „Binnenstaat” jellege, politikai gyengeségének és sokirányú elmaradottságának egyik főoka, közvetlen bekapcsolódása lehetne a viláfgazdaságra és a nyugati kultúrába, a német szűrő mellözésével. Magát a magyar-román csatlakozást olaszok és franciák valószínű, hogy jó szemmel néznék, a bevégzett ténynek, okkal-móddal remélhetőleg Anglia is meg lesz nyerhető. Kilátásaink a békekonferencián ily módon mindenesetre egészen mások lesznek, mintha azokat csak ügyünk igazságos voltára és a Wilson pontjaira alapítanók. Mennyi mindezekben az utópia, azon fölösleges tépelődni, mikor semmi sem bizonyos, csak az az egy, hogy nem szabad ölebe tett kézzel maradnunk. Tévedésekre, csalódásokra el lehetünk készülvé. Csak már a kiinduló pontunk ne legyen egészen elhibázott. A jugoszláv igazodásnak, hitem szerint épen ez a baja. Önálló államiságunk és nemzeti fennmaradásunk nagy érdekei örökös ellentétben lesznek a szlávizmus ideológiájával. Hogy ennek varázsa alól a délszláv népek magukat kivonni fognak, arra semmi kilátás nincs. De nemcsak maradandó hanem még futólagos érdekközösségre se lehetne építeni egy szövetekezést, mely kettévágná az abroszt köztük és eddigi asztallásaink között, helyzetüket a békekonferencián megnehezítené, a magunk két pedig még azontúl is teljesen kilátástalanná tenné. Szembe-állítana Olaszországgal és előre is elítéltelegre kárhözhatna abban a jövendő hatalmi csoportosulásban, mely árnyékát már

* La Hongrie à la conférence de la paix. St. Gall. Zollikofer 1919.

is előre veti. Újját vágná a román kérdés megoldásának; területi épségünk kérdésében, talán a veréb és tűzök közmondásával bízathatna, de kétesnek kell tartanunk, hogy még a verebet is megfoghatná, ha jugoszláv barátaink helyében — mentalitásukat egészen figyelmen kívül is hagyva — megcsináljuk a számvetést, mely őket az ilyen alkura rávihetné.

Károlyi meglepetésemre azzal válaszolt, hogy behozatta naplóját s annak feljegyzései nyomán megismertellett egy, a háború elején történt kísérlettel, melynek egy magyar-román-olasz entente létesítése lett volna a célja. Egy vezető olasz államférfiúnak — ha jól emlékszem, londoni paktumot megelőző keletű — leveléről szóltak a feljegyzések, melyet az illető Tisza Istvánhoz intézett, aki őt arra kérte volt, vesse latba minden befolyását, hogy Olaszországot a beavatkozástól ellenségeink oldalán visszatartsa. A válasz úgy hangzott, hogy az Ausztria részéről kilátásba helyezték területi engedmények Olaszországot nem elégíthetik ki, de más lenne a helyzet, ha Magyarország Ausztriától elszakadna, Romániával szövetségre lépne, mely szövetség aztán Olaszország védelme alá helyezné magát. Tiszá Istvánnak határozottan elutasító felelete az egész buborékot szétlattanította. De maga a tény, hogy az eszme olasz részről egyszer már felvetődött, életrevalósága mellett szól, s az azóta közbejött események megvalósítását lehetségesnek tüntetik fel. Gondolkozni fog fölötte. Kérdésére, hogy én vállalkoznék-e a kísérletre, igenlőleg válaszoltam. Bern került szóba, mint az a hely, honnan az entente-hatalmak legkönnyebben volnának megközelíthetők. Ezzel első beszélgetésünk véget ért.

A másodikra az a felszólítás nyújtott alkalmat, melyet a bécsi követi megbízás elvállalása dolgában intézett hozzám. A helyzet napról-napra kedvezőtlenebbé vált. Károlyi fenntartotta magának a külpolitika vezetését, de irányvonalai homályban maradtak. Hogy kikre hallgatott, nem volt ösmeretes. Környezete mindenkitől elzárta. Akik azelőtt politikai barátai voltak, minden befolyásukat elvesztették. Egyszer felkerestem Bathányi Tivadart, tele volt keserűséggel: az országot lejtőre viszik, felelőtlen elemek kezén van a hatalom, nem a felelőségen, hanem a destrukción dolgoznak, minden komoly munkát paralizálnak; neki és barátainak vissza kell vonulniok, ügysem tudnak az árammal megküzdeni, nem viselhetik a felelősséget.

Mindez nagyon kevésbé volt biztató egy megállapodott irányú, következetes külpolitikai akcióra, mely az ország területi épségének megóvását és a nemzeti szempontokat tüvén ki célul, okvetlenül a belső megszilárdulást és a fejlődés folytonosságát, tehát a konzervatív erőtényezőknek is kellő érvényesülését bírta előfeltételül. Időközben Schwimmer Rózát ki-

nevezték berni követé és egy csomó embert Svájcba küldtek, köztük Kéri Pált is, mint híreltet, azzal a megbízással, hogy ott a külföldi propagandát megszervezzék. A politikai körökkel összeköttetésben nem állván, csak kívülről figyelhettem az eseményeket. Károlyi szándékai felől nem voltam informálva, de annyit kivettem leveléből, hogy az olasz-román irányodás fonálát elejtette. Nem tudtam mire magyarázni ezen felszólítást, mely első megbeszélésünkkel semmi vonatkozásban nem állott s ilyen körülmények között minden egyéb összefüggés nélkül bekapcsolott volna egy, felfogásomtól egészen elütő politikai irányzatba.

Mikor levele folytán felkerestem, tényleg meggyőződtem róla, hogy még semmi tekintetben sem határozott. Nem avatott be, de meg kellett értenem, hogy Belgrad felé futó szálakat fonnak környezetében s hogy ő egyelőre csak taktikázni akar. Jeu de bascule. Egyébként megakarja szervezni a külügyi szolgálatot, amennyire az adott viszonyok mellett lehetséges. A svájci experimentum nem vált be, oda Szilassy van kiszemelve, a volt athéni követ; a többi semleges helyre is a volt külügyi és konzuláris szolgálatból vett emberek kerülének. A bécsi állást a likvidációval összefüggő érdekek miatt óhajta rám bízni. Megkérdeztem, hozzájárulna-e, hogy e feladat mellett megtegyem azt a külpolitikai kísérletet, melynek irányvonalait első megbeszélésünk alkalmával előtte kifejtettem. Abban reménykedtem, hogy a kezdeményezés, ha biztatónak mutatkozik, magával fogja hozni a kellő következtéseket. Hozzájárult, azzal a kikötéssel, hogy a lehetőségek kiderítésén vagy előkészítésén túl ne menjek, minden határozó lépést magának tart fónn. Így aztán a bécsi megbízást elfogadtam. Ha kiderül, hogy van alapja az olaszok jóindulatába velett bizakodásnak és közbenjárásuk révén egyelőre annyi legalább el lesz érhető, hogy a románok semlegesek maradnak, s a jugoszlávok egy beavatkozást nem mernek megkockáztatni, remélhető volt, hogy Felső-Magyarországot rövid néhány hét alatt teljesen kitisztíthatjuk. A cseheknek abban az időben harminczernél kevesebbre rugott az egész haderejük, olyan értesülés, melynek helyességét utóbb a cseh köztársaságnak első évfordulója alkalmából kiadott hivatalos évkönyve igazolta.

Elfoglalván a bécsi követi állást, rövidesen sikerült utat találnom Sonnino olasz külügyminiszterhez, aki akkor Párisban időzött. Az érintkezés körülményességei mellett közel egy hónapig tartott, míg annyira tisztázódtak a közlekedés szempontjai, hogy Sonnino, behatóbb tájékozódás végett hozzám küldte egy bizalmi emberét. Az ennek közvetítésével folyt további érintkezés során egy személyes összejövetel kívánatossága merült fel. Páris talákozóhelyül nem jöhetett tekintetbe, semleges terület sem lett volna célszerű. Róma kínálkozott, hová a magyar

kormány nyílt megbízásában is elmehettem, úgyis szükségessé válván, hogy a Szentszékkel elrendeződjenek a kérdések, melyeket államformánk megváltozása, a királyi főkegyúri jogok tekintetében égetőkké tett. Ebben történt megállapodás, és így 1919. február havában a kormány két megbízólevelével, melyek egyike a Szentszékhez, másodikika az olasz királyi kormányhoz volt intézve, Svájcön keresztül Rómába utaztam. Meg kell itt említenem, hogy küldetésem bizalmas jellegének megőrzése nem valamelyes olasz részről nyilvánított óhaj folyománya volt. Saját érdekünkben állónak tartottam, hogy arról a nagy nyilvánosság ne szerezzen tudomást. Az olasz államférfiak, mint arról ismételtelen volt alkalmam meggyőződni, egy hajszálnyira sem létek el attól a politikai magatartástól, melyet reájuk nézve a szövetséges társaikhoz való viszony kötelezővé tett.

Február 22-én érkeztem Rómába. Sonnino és Orlando, a miniszterelnök, néhány nap mulva kellett hogy megérkezzenek, a képviselőház megnyitásához. Addig is tiszteletemet tettem a Vatikánban, átnyújtottam megbízóleveletem. Ő Szentsége február 26-ikán fogadott külön kihallgatáson. Érdeklődése hazánk iránt, mondhatni, szeretetteljes volt; tájékozottsága kitűnő. Ugyanezt tapasztaltam Gasparri bíborosnál, az államtitkárnál. Az ez utóbbival folytatott tárgyalásaim aztán olyan eredményre vezettek, melyre eredetileg nem gondolhattam. A főkegyúri jog kérdésében egyelőre csak informatív jellegű eszmecsereről lehetett szó. De felmerült az állandó diplomáciai képviselő kérdésé, mint Magyarország visszanyert függetlenségének folyománya és egyúttal első elismerése is. A legnagyobb előzékenységgel találkoztam. Az államtitkár hajlandónak nyilatkozott, nem is csak arra, hogy a Szentszék egy nunciaturát létesítsen Budapesten az egész keletre kiterjedő hatáskörrel, hanem hogy magát a bécsi nunciaturát helyezze át Budapestre, csak azt kötötte ki, hogy előbb egy, ezt az át helyezést szorgalmazó megkeresés érkezzék kormányunk részéről a Szentszékhez, miután megbízólevelem ilyen irányú felhatalmazást nem tartalmazott. Mihelyt a megkeresés beérkezik, a nunciatura át helyezése iránti rendelkezést a Szentszék hivatalos lapjában közzé fogja tétetni. Hallván tőlem, hogy még egy ideig Rómában szándékozom maradni, s jelentésemet a nunciatura dolgában hazalétem után személyesen kívánom megtenni, az államtitkár expedívebb elintézési módot jelzett kívánatosnak. Ennek következtében a jelentést azonnal írásba foglaltam és miután egy olasz másolatát az államtitkárnak bemutatam volt, március 1-én futár úlján svájci követünkhöz, Szilassyhoz küldöttem Bernbe, avval a kéréssel, hogy az táviratilag Budapestre továbbítsa.

A konzultán megbízóleveletem február 27-én mutattam be a külügyminiszter távollétében Biancheri külügyi osztályfőnök-

nek. Felhatalmazása volt, hogy a Bécsben megindult eszmecsere-t továbbfűzze. Bizonyos feszültség állott be azokban a napokban a békekonferencián olaszok és franciák között, Sonnino-nak Párisban kellett maradnia. Orlando, a miniszterelnök azonban megjött és ő március 4-ikén fogadott. Nála is ugyanaz a tapasztalás: az olaszoknál a háború ellenünk, magyarok ellen, semmi keserűséget hátra nem hagyott. Semmi akadály a barátságos együttműködésnek, ha össze tudjuk fűzni a közös irányodás reális érdekszárait. Es ennek a lehetősége tekintetében úgy láttam, hogy a feltevéseim helyesek voltak. A nézetek összeegyeztethetősége egy jegyzékben jutott kifejezésre, melyet másnap, mint Károlynak szánt választ, Biancheri osztályfőnök tollamba mondtott.

Vissza utazóban március 7-ikén érkeztem Bernbe. Szilassy megkapta volt a budapesti nunciatura dolgában a magyar kormányhoz intézett jelentésemet és azt azonnal továbbította Budapestre. Kissé meglepett, hogy a dolognak a sajtóban még semmi nyoma nem volt. A magyar kormány azóta már egy befejezett ténny teremthetett volna, mely politikai jelentőségével okvetlenül mozgásba hozta volna az európai közvéleményt. Sieltem hazafelé. Bécsbe érve a magyar házban megszállva találtam Garami Ernőt, s tőle tudtam meg, hogy jelentésemet odahaza megkapták, a minisztertanács foglalkozott is vele, de úgy határozott, hogy egyelőre ad acta tessz; a dolognak igen reakciós színezete van. Garami nem volt nehéz meggyőzőm. Utaltam a Szentszék elhatározásának nagy morális jelentőségére, politikai horderejére, várható hatására a békekonferencián és idehaza, ha amott sikerül a tót kérdést egy plebiscitum dülőjére vinni. Megígérte támogatását, „bár nem tudja, ki lesz majd inkább kompromittálva, a Szentszék-e, vagy a magyar kormány”. Csak Kunfit sikerüljön megnyerni, ő az, aki a nunciaturát leginkább ellenzi. Eről Budapesten meg is győződtem. Károlyival együtt órákon át törekedtünk más nézetre birni Kunfit — nem tágitott. De mi sem; az egész külügyminisztérium egy sorba állott. Március 17-ikén újabb minisztertanács volt és az kedvezően döntött. A következő két napon meg lettek szerkesztve a hivatalos iratok: a kormány megállapodás-szerű jegyzéke a Szentszékhez, és Károlynak egy Öszentséghez intézett kísérő levele. Március 19-én mentek el az iratok Bécsbe a nunciushoz, ki azokat, mint utóbb tőle halottam, hadaléktalanul Rómának irányította. Még útban lehetek, mikor a táviró elhozta volt híret a budapesti felfordulásnak.

Arról, amit a konzultán végeztem, március 20-án kellett volna jelentést tennem, de csak a magammal hozott jegyzéket adhattam át ezen a napon Károlynak, néhány tájékoztató szó kíséretében. Szombatra (március 22.) halasztotta a behatóbb megbeszélést, „fél egyre délben”. Amire persze már nem ke-

rült a sor. Visszamentem Bécsbe s ott már asztalomon talál-
tam Kun Bélának vörös tintával aláírt rendeletét, mely követi
állásomtól elmozdított."

*

Tudva levő, hogy Charment Oszkárnak a rendezett világi-
nyok helyreállta óta is voltak és vannak többrendbeli külföldi
missioi, továbbra is igazolva azt, hogy a közjegyzői minőség
és működés az ilyenek elfogadásában és elvégzésében, még a
mai szűkre szabott törvényes keretek közt sem képezhet
akadályt.

A közjegyzői gyakorlatban a leggyakrabban alkalmazandó illetéki szabályok.*

Figyelemmel arra, hogy a pénzügyminiszternek legújabban
az állandó összegű illetékek felemeléséről 117300/1923. szám
alatt; az új fokozatos illetéktáblázatokról 117301/1923. szám
alatt; az öröklési és ajándékozási illeték kulcsai szempontjából
irányadó értéktáblázatról 117302/1923. szám alatt; és a kir.
közjegyzők működése körében felmerülő állandó összegű
okirati illetékek készpénzben való fizetetéséről 141414/1923.
szám alatt kiadott rendeletei az eddig érvényben volt illetéki
szabályokat igen sok tekintetben módosították, ezen cikkem
keretében a különböző törvényekben, rendeletekben és az ille-
téki szabályokban szélszórtan található és a számtalan módo-
sítás folytán a tájékozódást megnehezítő azon illetéki szabá-
lyokat kívántam összefoglalni, melyek a kir. közjegyzők gyar-
korlatában úgyszólván mindennap aktuálisak.

Céлом tehát az volt, hogy az adott szűk keretek közé
szorítva, lehetőleg teljes összefoglalását adjam a kir. közjegyző-
ket érdeklő, s jelenleg érvényben lévő illetéki szabályoknak,
hogy e szabályok alkalmazása tekintetében a felmerült és fel-
merülhető kétfelveteket eloszlassam; azok labirintusában a tájé-
kozódást megkönnyísem és időmegtakarítás szempontjából is
az épen szükséges illetéki szabály hosszas kutatását elkerül-
hetővé tegyem.

* 1923. október folyamán a budapesti és vidéki kir. közjegyzők Buda-
pesten Dr. Holitscher Szigfrid kártársunknál egy értekezletet tartottak, ame-
lyen megállapították, hogy a fennálló illetékszabályoknak a közjegyzői gyar-
korlat szempontjából netán vitás intézkedéseit, miként alkalmazzák. Ezen
közjegyzői értekezlet megállapodásait is hűen felőleli Dr. Barcs kollégánk
ezen cikke. (Dr. Kepes).

E cikk szedése közben jelent meg a Budapesti Közlöny
1923. november 21-diki számában az állandó összegű illetékek
újabb megállapításáról szóló 156.600/1923. számú P. m. ren-
delet. Ehez képest az immár módosított 117.300/1923. P. sz.
rendelet intézkedései helyett az 1923. december 1-én életbe
lépő legújabb illetéki szabályokat közöljük.

Könnyebb áttekintés céljából az alábbiakban összefoglalt
illetéki szabályokat hét részre osztottam.

Az I. rész az okirati illetékekről, a II. rész a törvényke-
zési illetékekről, a III. rész a közigazgatási illetékekről, a IV.
rész a vagyonátruházási illetékekről szól, az V. rész a foko-
zatos illetéktáblázatokat tünteti fel; a VI. rész az illetékek
lerovási módjára vonatkozó szabályokról; a VII. rész pedig
az eljárási szabályokról leginkább aktuális szabályokat tar-
talmazza.

I. Rész.

Az okirati illetékek.

Okiratok általában (Pmr. 1. §.)

Az állandó összegű illeték alá eső okiratok első példányának első íve általában — amennyiben az ille-
ték méve az alábbiak szerint másként megállapítva
nincs 5000 K

Íde tartoznak azok az okiratok, amelyek nem tar-
talmaznak vagyonátruházási jogügyletet, továbbá az
1874. XXXV. tc. 81. 83. 84. 106. 107. 108. 110. §§-aiban
felsorolt bélyegkötelek jegyzőkönyvek.

Okiratok másodpéldányai és iveri. (Pmr. 2. §.)

Az okiratok első példányának második és többi iveri,
valamint a további példányok minden iveri általában ... 2000 K
Ez az illeték azonban nem lehet több mint az I.
péld. I iverének illetéke:

a fokozatos illeték alá eső okiratoknál pedig a II.
és többi példány egyes iveriére járó illeték nem lehet
több az I. péld. I. iverére járó illeték felénél.

Hiteles kiadványokra az okiratok másodpéldá-
nyaira megállapított illeték jár.

Vagyonátruházási jogügyletet tartalmazó okiratok (Pmr. 3. §.)

a) Öröklési- és ajándékozási-illeték alá eső okira-
tok, a végrendeleteket is ide értve, I. pld. I. iver ... 10000 K
I. péld. többi iver és további péld. minden iver ... 2000 K

*) P. m. r. a 156.600/1923. P. M. számú rendeletet jelenti.

b) Egyéb vagyónátruházásról kiállított okirat, (pld. adásvétel, csere) 2.000.000 K értékig I. pld. I iver ...	1000 K
2.000.000 K-n felül 5.000.000 K értékig	2000 K
5.000.000 K. érteken felül	5000 K
a többi iv 5.000.000 K értékig	1000 K
5.000.000 érteken felül	2000 K

c) Ingatlan árverésről felvett jegyzőkönyv I. péld. ivenként ugyanannyi illeték alá esik, mint adásvételről készült okirat első iver (lásd b pont), mely annyiszor rovandó le, ahány vevő szerezte meg az árverés alá bocsátott ingatlant.

Külön jegyzőkönyvek.

A hagyatéki eljárás során felvett *különjegyzőkönyvek* (1894. XVI. 60. 67. és 70. §§.), minthogy okiratot pótolnak (okirati bélyegekkel lerovandó) okirati bélyegilleték alá esnek.

Meghatalmazások. (Pmr. 6. §.)

a) ha díj, vagy jutalom kikötve nincs I. pld. I. iver ...	5000 K
b) ha díj, vagy jutalom ki van kötve I. pld. I. iver II. fokozat de legalább	5000 K
illetve a c) pont eselén az ott megállapított illeték.	
c) ha az ügy, vagy a per tárgyának értéke 100.000 K-t meg nem halad I. pld. I. iver	200 K
100.000 K-n túl 500.000 K-ig I. pld. I. iver	1000 K
500.000 K-n túl 2.000.000 K-ig	2000 K

Póstitai küldemények és táviratok átvételére adott *meghatalmazások illetékmentesek.* (1920. XXIV. tc. 7. §. 5. bek.)

Örökbefogadási szerződések. (Pmr. 8. §.)

Ha az örökbefogadott:

a) idegen állampolgár és nagykoru I. pld. I. iver ...	500.000 K
b) magyar állampolgár és nagykoru I. pld. I. iver ...	200.000 K
c) kiskoru, vagy elsőfoku unokatestvérmel nem távolabbi rokon, vagy elsőfoku sógor	50.000 K
d) kiskoru házasságon kívül született, vagy szülőitlen árva, avagy hadiárva; továbbá ha az örökbefogadott államegelyben részesülő hadirokkant	5.000 K

A szerződés kormányhatósági jóváhagyása iránti *kérvény* illetékét, nagykoru örökbefogadása esetén, lássa a III. Részben.

Számlák, (Pmr. 9. §.)

ivenként, az azokban kiütetelt érték főösszege (s nem a követelés egyenlege alapján 10.000 K értékig 10 K

10.000 K-n túl	100.000 K-ig	50 K
100.000 K-n túl	500.000 K-ig	100 K
500.000 K-n túl	2.000.000 K-ig	200 K
2.000.000 K-n túl minden meg-		
kezdett vagy egész 500.000 K után további		50 K

Társasági szerződések (Pmr. 10. §.)

1. Betéti, közkereseti és alkalmi társaságok:
 - a) ha a szerződő felek a közös cél érdekében csak a személyes munkásságukat költik le 100.000 K
 - b) ha *vagyonbetét* szolgáltatására is kötelezik magukat, ennek értéke után III. fokozat
 - c) mezőgazdák társasági szerződése, melyet gazdasági gépek és eszközök beszerzése és kizárólag a saját gazdaságaikban közös költségen való üzemeltetés céljából kötnek, a vagyonbetét értéke után I. fokozat A b) és c) esetben kiszabandó illeték azonban ... 100.000 K-nál kevesebb nem lehet.
2. Részvénytársaságok alakulása után a társasági illetéket a részvény kibocsátása után járó illeték formájában kell megfizetni (1920. XXIV. tc. 14. §.)
3. Szövetkezetek alakítása után járó illeték az 1920. tc. 15. §. szerint fizetendő.

Hivatalos bizonyítványok (Pmr. 13. §.)

Ide tartoznak a kir. közjegyzői *ténytanúsítások* közül: okirat előmutatása időpontjának bizonyítása; életbenlét bizonyítása; közgyűlési vagy ülési határozatok tanúsítása; egyéb tények tanúsítása; értesítőnyek közlésének és közlemények tartalmának és elküldésének tanúsítása.

<i>Tanúsítvány</i> I. iver	5000 K
többi iver egyenként	2000 K
(Az ide vonatkozó jegyzőkönyvek bélyegmentesek.)	

Fordítások (Pmr. 17. §.)

hitelesítése ivenként	5000 K
------------------------------	--------

Hitelesítések. (Pmr. 18. §.)

Névalírás hitelesítése aláírásonként a cégnek bejegyzése iránti és egyáltalán minden olyan kérvényen is, melyet nem a cég, hanem annak tagjai, illetve az igazgatósági tagok saját személyükben írnak alá 2000 K
kereskedelmi cégek és társasági szerződések aláírásának hitelesítése (cím példányokat is ideértve) aláírásonként 5000 K

Másolatok, ha nem jogügyletet tartalmaznak, továbbá kereskedelmi könyvek és könyvkiadványok hi-telesítése ivenként 2000 K
 ha a másolat jogügyletet tartalmazó okiratról ké-szült, ivenként 5000 K

Közjegyzők könyvei (Pmr. 22. §.)

Ügykönyv, óvási és letétkönyv, melyekbe az első bejegyzés 1923. december 1. után történt, ivenként 200 K

Leltárak (Pmr. 23. §.)

melyeket a kir. közjegyzők bíróság megbízása folytán vesznek fel, ivenként a következő illeték alá esnek: ha a vagyontárgyak értéke a terhek levonása nélkül nem több 200.000 K-nál 50 K
 200.000 K-n túl 1 millió K-ig 100 K
 1 millió " " 10 millió " " 500 K
 10 millió " " minden megkezdett
 1 millió " után további 100 K

Váltó óvások (Pmr. 27. §.)

ha a követelés összege 1 millió K-nál nem több 500 K
 1 millió felül 2 millióig 1000 K
 2 millió felül 5 millióig 2000 K
 5 millió felül 10 millióig 5000 K
 10 millió felül 10000 K

Csekkek (Pmr. 31. §.)

ha a csek beföldön fizetendő 10 K
 ha pedig külföldön fizetendő 50 K

II. Rész.

A törvénykezési illetékek.*

Beadványok és jegyzőkönyvek (Pmr. 35. §.)

1. Perenkívüli (hagyatéki, végrehajtási) ügyek-ben; (kivéve azonban a közjegyzői okirat alapján végrehajtást kérő beadványt, mely a Pmr. 35. §. 1. pontjában megállapított illeték alá esik)

az I. pld. I ivére 100.000 K-ig 50 K
 100.000 K-n túl 500.000 " 100 K
 500.000 " túl 1 millió " 300 "

*A 94.442/1922. p. ü. min. rend. szerint törvénykezési illetékbeljegye-
 gyekkel rovardók le.

1 millió K-n túl 5 millió " 500 "
 5 millió " túl 10 millió " 1000 "
 10 millió " túl minden megkezdett
 10 millió K után további 1000 "
 2. az I. pld. 2. és többi ive, valamint a II. és III. pld. minden ive után 1 millió K-ig 50 "
 1 millió koronán túl 10 millió koronáig 100 "
 10 millió koronán túl 200 "
 3. a IV. és többi példánynak csak az első ive esik a felzetekre megszabott illeték alá, a többi ivatek és ezen példányok mellékletei illetékmentesek. (1914. XLIII. tc. 4. §. 2. bek.)

Hirdetmények kibocsátását igénylő beadványok.

Holtnaknyilváníás iránti kérelem, továbbá örö-kösödési bizonyítvány kiadása iránti kérvény első ive után legalább 500 "
 hacsak utóbbinál a hagyaték cselekvő értékehez képest a beadványok I. pld. I ivére megállapított magasabb összegű illeték nem jár. Tehát 5 millió koronán túl az I) bekezdés szerinti illetéket kell lenóni.

Mellékletek, felzetek (Pmr. 36. §.)

százezer koronáig 50 K
 százezer koronán túl 1 millió koronáig 100 "
 1 millió koronán túl 200 "

Felfolyamodások (Pmr. 39. §.)

perenkívüli (hagyatéki, végrehajtási, telekkönyvi) ügyek-ben az I. pld. I ivére, az I. fokú végzés ellen
 100.000 K-ig 50 "
 100.000 koronán túl 500.000 " 100 "
 500.000 " " 1 millió " 500 "
 1 millió " " 10 millió " 1000 "
 10 millió koronán túl minden megkezdett
 10 millió korona után további 1000 "
 a II. fokú végzés ellen, ezen illeték kétszerese jár.

Beadványok telekkönyvi ügyekben (Pmr. 45.* §.)

1. jelzálogjogok bejegyzése iránt:

a) ha a bejegyzendő, jog értéke:
 100.000 koronánál nem több 100 K
 100.000 koronán túl 500.000 K-ig 500 "
 500.000 " " 1 millió " 1000 "
 1 millió " " 5 millió " 2000 "
 5 millió " " 10 millió " 5000 "

- 10 millió koronán túl minden megkezdett
10 millió után további 5000 „
- b) ha az érték meg nem becsülhető 1000 „
- c) pótkérvény illetéke 500 „
- Zálogjog bejegyzése iránti beadványon az 1° bejegyzési illeték is (1920. évi XXIV. tc. 41. §.) 50.000 korona erejéig (Pmr. 6. §.) bélyegjegyekkel lerovandó.
2. egyéb jogok (tulajdon, haszonélvezet, stb.) vagy ténykörülmények bejegyzése iránt
- a) ha a bejegyzendő jog értéke:
- 100.000 koronánál nem több 100 K
- 100.000 koronán túl 500.000 K-ig 200 „
- 500.000 „ „ 10 millió 1000 „
- 10 millió „ „ minden megkezdett
10 millió korona után további 1000 „
- b) ha az érték meg nem becsülhető 1000 „
3. bejegyzett jogok, vagy ténykörülmények kitérőlése iránti kérvények után a kitérőlendő jog minőségéhez és értékéhez képest az 1. és 2. pontban meghatározott tételek felét kell leróni.

Cégbírósághoz intézett beadványok. (Pm. 46. §.)

- a) egyéni cég bejegyzéséért 50000 K
- b) közkereseti vagy betéti társaság és szövetkezet bejegyzéséért 100000 K
- c) részvénytársaság bejegyzéséért, ha az alapítóke 10 millió K-nál nem több 200000 K
- 10 millió K-nál túl minden további teljes vagy megkezdett 10 millió korona után 100000 K
- Az alapítóke felemelésének bejegyzése iránti beadványra 10 millió koronáig 200000 K
- minden teljes, vagy megkezdett további 10—10 millió koronával emelt alapítóke részlet után további 100000—100000 K
- d) ezenfelül az a)—c) alatti esetekben a bejegyzett cég terhére első ízben kivettelt 100.000 K-t meghaladó általános kereseti vagy társulati adó 10%-át kiszabás útján készpénzben kell megfizetni.
- e) cégszöveg változásának vagy fióktelepnek bejegyzése iránti beadvány az a) esetben 50000 K
- a b) esetben 100000 K
- részvénytársaságnál 200000 K
- f) társasági szerződés, vagy alapszabály módosítás bejegyzését kéro beadvány 50000 K

- szövetkezetenél 25000 K
- g) igazgatósági tagok és cégvezetők bejegyzését, vagy törlését kéro beadványra, minden személy után 50000 K
- h) felszámoló bejegyzése, vagy törlése, tekintet nélkül azok számára 50000 K
- i) megszunt cég kitérőlést kéro beadvány 5000 K
- j) minden más beadvány 10000 K

III. Rész.

Közigazgatási illetékek.

Beadványok (Pmr. 47. §.)

- vagy azokat helyettesítő jegyzőkönyvek általában
- a) I. péld. I. ivére 5000 K
- b) I. péld. 2. és többi ivére *ivenként* 2000 K
- c) II. és többi példányra *példányonként* 2000 K
- a b) és c) alatti *ivenkénti* és *példányonkénti* illeték nem lehet több mint az a) alatti.
- Felzetek.* (Pmr. 49. §.) 500 K
- Melléletek* (Pmr. 49. §.) *ivenként* 500 K

Beadványokra és kiadványokra vonatkozó különös rendelkezések.

Iparbejelentések, iparendély iránti kérvények

- a) Budapest 20000 K
- b) 100000 lelket meghaladó népességű városokban, vagy községekben 15000 K
- c) 5000—100.000-ig terjedő népességű helyiségekben 10000 K
- d) egyéb helyeken 5000 K

Nemesség adományozása, átruházása, megerősítése, címek, rendjelek, kitérőlések adományozása iránti kérelmek 50000 K

Névváltoztatást kéro beadvány 25000 K

azonban közalkalmazott, (nyugdíjas, özvegy, árva) honvédség, csendőrség, tényleges és nyugállományú v. várakozási illetménnyel szabadságolt tisztjei, leánysegének kérvénye 5000 K

- Névatruházás megengedését kéro beadvány*
- a) nagykorú részére 50000 K
- b) kiskorú, vagy elsőfokú sógor, vagy első unokatestvérnél nem távolabbi rokon részére 10000 K

c) nemesi névát ruházása iránti kérelem az a) pont esetében	25000 K
a b) pont esetében	5000 K
Honosítást, községi kötelekbe felvételt vagy letelepedés iránti engedélyt kérő beadvány	50000 K
Visszahonosítás az 1879. L. tc. és az 1922. XVII. tc. 24. §-a alapján	10000 K
Letelepdesi engedély vagy községi kötelekbe való felvétel iránti kérelem olyanok részéről, akik már 1914. aug. 1. előtt magyar állampolgárok voltak és az ország elszakadt részéről kívánnak magyar uralom alatt levő területen letelepedni	5000 K
Felfolyamodások I. fokú határozat ellen	10000 K
az I. fokú határozatot helybenhagyó II. fokú hat. ellen	20000 K
Ha a felfolyamodás oly határozat ellen használ-tatik, mely 5000 K-nál nagyobb illeték alá eső kiad-ványra hozatott, az I. fokú határozat ellen a beadványi illeték kétszerese, — a II. fokú határozat ellen négyszerese jár.	
Házassági akadály alól felmentést, vagy külföldinél annak kimutatását kérő beadvány, hogy a házasság hazájának törvényei szerint akadályba nem ütközik	10000 K
mely illeték annyiszor róvandó le, ahány akadály alól kérnek felmentést.	
A felmentés megadásáról szóló kiadvány	10000 K
az 1894. XXXIII. tc. 59 §-ában meghatározott tanu-sítvány	5000 K
Közjegyző felelőse fegyelmi bíróság hatá-rozata ellen	10000 K
Nagykorúsítás iránti kérelem	10000 K
Törvényesítés királyi kegyelemmel	10000 K
Örökbecfogatási szerződés kormányhatósági megerősítése iránti kérelme, ha az örökbecfogatott nagykorú	20000 K
Egyébként mint közigazgatási beadvány, (L. fentebb) (Szerződés illetéket lásza az I. Részben.)	
Külföldi használatra hatályos, vagy hatályban volt törvényekről bizonyítványt kérő beadvány	25000 K
mely annyiszor róvandó le, ahány különálló jogsza-bályról kéri a bizonyítványt.	
Felemelt illetékek, adók, bírságok stb. méltá-nyosságból elengedését vagy mérséklését kérő be-advány	10000 K
ha értékpapírforgalmi adóbírságra vonatkozik	50000 K

Adócsalás miatt megteendő feljelentés mellőzé-sét kérő beadvány, ha a p. ü. hatóság megállapítása szerint a veszélyeztetett köztartozás 500.000 K-nál nem több 25000 K
 ha 500000 K-t meghalad 100000 K

Fellebbezések illeték és adó ügyekben,
 ha a tartozás 100.000 K-nál nem több 100 K
 100.000 K-n túl 1 millió K-ig 1000 K
 1 millió K-n túl 10 millió K-ig 2000 K
 10 millió K-n túl minden meg-
 kezdett vagy egész 10 millió K. után 2000 K

Közigazgatási bírósághoz intézett beadványok (Pmr. 52. §.) panasz, újrafelvételi kérelem l. péld. 1 ive
 50.000 K-n túl 50.000 K-ig 500 K
 50.000 K-n túl 1 millióig 1000 K
 1 millió K-n túl 2 millióig 2000 K
 2 millió K-n túl 10 millióig 5000 K
 10 millió K-n túl minden meg-
 kezdett vagy egész 10 millió K. után 10000 K
 ha a panasz tárgyának értéke összességében meg
 nem becsülhető 5000 K

IV. Rész.

Vagyonát ruházási illetékek.

(1920. évi XXXIV. tc.)

Ezen illetékek nemei a következők: 1. öröklesi-, 2. aján-dékozási-, 3. ingatlanvagyonát ruházási illeték, és 4. illeték-egyenérték.

Ehelyütt csupán ezen illetékek mérvét és az ezen illeté-kek alóli mentességet és kedvezményt szabályozó rendelkezé-seket kívánjuk felsorolni, mert egyfelől a törvénynek egyéb közismert rendelkezései változást nem szenvedtek, másfelől pedig mert a közjegyzői gyakorlatban a leggyakrabban ezekre a rendelkezésekre van szükségünk.

A vagyon tiszta értéke:	
1	15
2	25
3	35
4	
5	
6	
7	
8	
10	
15	
18	
20	
20,000 m-ón túl	2 millióig

Rokonsági viszony

1. Az örökhagyó törvényes és törvénytelen gyermeke, vagy ezekben *ivadéka*, továbbá az örökhagyónak az örökösi illetékhez való jog keletkezése idejéig törvényesen el nem vált felesége. Végül a 2. pontban felsorolt felmenői, ha az örökölt vágyon értéke saját vagy, ért. egyült 10,000,000 K-nál nem több és ha igazolja, hogy kereselképtelen és az örökhagyó tartotta el.

Az *illeték alapja* az örökösre, vagy a hagyományosa szállított örökség, vagy hagyomány tiszta értékének, illetve a megajándékozottak jutalmait ajándék értékének egész összege; mely után az örökhagyóhoz, illetve az ajándékozóhoz való rokonsági viszony szerinti a következő illeték fizendő. (117,302,1923. p. ű. rend.)

A) Az illetékek mére.

Rokonsági viszony		A vagyon tiszta értéke:		
3. örökhagyó özvegy, vagy féltestvére és ezeknek törvényes, vagy törvénytelen gyermeke, az örökhagyó mostoha- és kormányhatóságai, vagy bírói jóváhagyás (megerosítiles) mellett öröklőfogadott gyermeke és ezeknek iadéka. Végül aki örökhagyóval bér, vagy szolgálati viszonyban volt és az örökséget, vagy hagyományt e viszony következtében kapta, ha öröksége 2,000,000 K-1 meg nem halad.	5	6	7	
	8	9	10	
	12	14	16	
	18	20	24	
	28	32	36	
	40			
	2,25	3	35	4
	5	6	7	8
	10	12	15	18
	20	25		
20,000 m-ón túl	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15,000	10,000	
	5,000	3,000	2,000	
	1,500	1,000	500	
	500	100	50	
	20	10	5	
	2	1		
	20,000	15		

Rokonsági viszony		A vagyon tiszta értéke:		
<p>4. Az örökhatározó leszbérének unokája, vagy ennél távolabbi lemenője, mostoha leszbére, vagy ennek továbbka, lovábbá szülőjének a leszbére, vagy ennek törvényes és törvénytelen gyermeke.</p> <p>Az ajándékozók leszbérének unokája, vagy ennél távolabbi lemenője, mostoha leszbére, vagy ennek az továbbka, lovábbá szülőjének a leszbére, vagy ennek a törvényes, vagy törvénytelen gyermeke.</p> <p>5. Az 1—4. pontokban fel nem sorolt minden más örökös, hagyományos, vagy megajándékozott.</p> <p>6. Azok a nyugdíj-intézetek, vagy nyugdíj alapok, amelyek fenntartásához az állam, törvényhatóság, község, vagy valamely bevett, vagy elismert vallásfelekezet hozzájárul, lovábbá ily hozzájárulás nélkül is azok, amelyek az ügyvezetés felvételére, vagy hivatalússá egyénnek az őrségélyezés elvén, a nyerteskedés kizárásával országosan szerveznek, — tekintet nélkül az örökös, hagyomány, vagy ajándék értékre.</p>	2 millióig	6	7	
	5	8	9	10
	10	11	12	13
	20	14	15	16
	50	17	18	19
	100	20	21	22
	500	23	24	25
	1.000	26	27	28
	1.500	29	30	31
	2.000	32	33	34
3.000	35	36	37	
5.000	38	39	40	
10.000	41	42	43	
15.000	44	45	46	
20.000	47	48	49	
20.000 m-ón túl	50	51	52	

3. Az ingatlan vagyonátruházási illeték. (94—114. §.)

a) Ingyenes ingatlan vagyonátruházási illeték kulcsa. (95. §.)

Ha az ingatlan visszteher nélkül olyan személyre száll	
1. pont.	2. pont.
aki az örökhatározóval, vagy az ajándékozótól a 88. §. 1. és 2. vagy 92. §. 1. és 2. pontjában meghatározott rokonsági viszonyban van:	akik az 1. pontban felsoroltak közé nem tartoznak:
1'5 ‰	2 ‰
Terhelt ingatlanoknál (96. §.):	
a) az ingatlan teljes értéke után:	
1. pont.	2. pont.
a 95. §. 1. pontja esetén 1'5 ‰	a 95. §. 2. pontja alá eső átruházásoknál abban az esetben, ha az ingatlan a 88. §. 3. vagy 93. §. 3-ik pontjában felsorolt személyre száll 2'‰.
b) egyéb esetekben azonban a 2 százalék illetéket az ingatlan értékének csak az után a része után lehet kiszabni, amely érték után az ingatlan szerzőjére örökési vagy ajándékozási illetéket is kiszabtak. Az ezt meghaladó rész után 5 százalék illetéket kell kiszabni.	
96. §. 3. bek.	96. §. 4. bek.
Ha a levonható adósságok és egyéb terhek összege az ingatlan értékét meghaladja, az illeték kiszabás alapja az elvállalt összes szolgáltatások, adósságok és egyéb terhek értéke; mely összeg után 5'‰ illeték fizetendő.	Ha a szerző csak a megszerzett vagyontárgyak erejéig felel a terhekért és egyéb ajándékokért, az illeték csak a kapott tárgyak értéke után szabható ki.
Ha ingó és ingatlan együttes átruházás tárgya, a terhek aránylagos megosztásának van helye. Ingatlan után 5'‰, ingók után az okirati illetékről szóló törvény rendelkezései alkalmazandók.	

b) *Visszterhes ingatlan vagyonátruházási illeték kulcsa. (97. §.)*

Amennyiben a részletes szabályok másként nem rendelkeznek, — az illeték az ingatlan teljes értéke után 5 százalék.

4. *Az illeték egyenérték kulcsa. (120 §.)*

Illetékegyenérték fejében évenként fizetni kell:

1. ingatlanok után 0'5 %/o-ot.
2. ingóságok után 0'2 %/o-ot.

5. *Mentességek és kedvezmények. (6.—8. §.)*

a) *Az örökési és ajándékozási illeték alól mentesek: (6. §.)*

1. A király és királyné, a reájuk szállott ingó örökség után: a királyi család tagjai, a királynak, vagy a királyi család más tagjának hagyatékából származó ingó hagyaték után.

2. A magyar szent koronát illető szállományok és az államkincstárra hagyott örökségek, hagyományok, ajándékok.

3. Olyan köztintezetek és közalapokra szállott örökségek, hagyományok és ajándékok, mely intézetek és alapok esetleges hiányait az államkincstárból kell fedezni.

4. Viszonosság esetében idegen államok diplomáciai képviselőinek, hivatalos alkalmazottainak és közös háztartásban élő családtagjaiknak ingó hagyatéka, — amennyiben nevezettek nem magyar állampolgárok; — és azoknak ingó hagyatéka, akik a nemzetközi elvek alapján illetékmentességet igényelhetnek.

5. A hazai tudományos, közoktatási és közjótékonyági célokra rendelt hagyományok, ajándékok és alapítványok.

6. Azok a hagyatékok, amelyeknek értéke a tartozások levonása nélkül 500.000 K-t meg nem halad, ha az öröktagyó lemenőre vagy házastársára szállanak.

b) *Kedvezmények a hősi halált halt katonák hagyatékára. (7. §.)*

1. Az alábbi feltételek mellett, kedvezményes elbánásnak van helye azoknak a személyeknek hagyatékára, akik az ország érdekében viselt háboruban résztvettek és haláluk a háborúval okozati összefüggésben van.

2. A kedvezménynek helye van, ha az öröktagyó

- a) magyar állampolgár volt,
- b) a háboruban esett el, vagy
- c) az ott szenvedett sebesülés (sérülés) vagy a hadi szolgálát folyamán saját hibáján kívül szerzett betegség következtében halt el, végül
- d) mint a háboruban eltűnt egyén holtján nyilváníttatott.

3. Az előző bekezdés alá eső öröktagyónak hagyatéka után a 88. §. 1. pontjában felsorolt örökesei:

- a) illetékmentesek, ha a hagyaték tiszta értéke 2 millió K-nál nem több;

b) a megsabolt illeték $\frac{1}{4}$ részét fizetik, ha a hagyaték tiszta értéke 2 millió K-nál több, de 5 millió K-t meg nem halad;

c) $\frac{1}{2}$ -ed részét pedig akkor, ha a hagyaték tiszta értéke 5 millió K-nál több, de 10 millió K-t meg nem halad.

4. Aki a kedvezményre igényt tart, igazolni tartozik az igényre jogosító tényeket.

5. A 2. bekezdés c) pontjában foglalt körülmények fennforgása dacára, nincs helye a kedvezménynek, ha az elhalálozás a háború befejezése után két év elteltével következett be. (A 40000/1921. sz. p. ü. min. rendelet 3. §-a értelmében [lásd Bpesti Közlöny 1921. évi 134. számát] ezt a két évi határidőt 1918. december 31-től kell számítani.)

6. Hadifogságban elhunytak a háboruban elesettekkel egyenlő elbánásban részesülnek. A hadifogságban szerzett sérülés vagy betegség következtében elhaltak hagyatékával szemben is kedvezményes elbánásnak van helye, ha elhalálozásuk az ország területére érkezésük napjától számított egy éven belül következett be.

A fentebb hivatkozott p. ü. min. rendelet a kedvezményt kiterjeszti az 1920. évi aug. hó 1-nél nem később elhalt oly személyek hagyatékára, akiknek elhalálozása az u. n. tanácsköztársaság uralma elleni 1919. március 21. és aug. 1. közötti mozgalmakban való részvétellel okozati összefüggésben van.

7. Viszonosság esetében a kedvezmény oly személyek hagyatékára is alkalmazható, akik bár nem magyar állampolgárok, de a magyar hadseregben, vagy a háboruban a magyar állammal szövetséges hadseregben szolgáltván, reájuk nézve a kedvezmény megadásának fentebb említett egyéb feltételei fennforognak.

c) *Az ingatlan vagyon átruházási illeték alól mentesek. (8. §.)*

1. Azok akik örökési és ajándékozási illeték alól mentesek, az ezzel kapcsolatos ingatlan vagyonátruházási illeték alól is mentesek.

2. Az államkincstár és annak nevében eljáró hatóságok, közhivatalok és köztintezetek, valamint az olyan köztintezetek és közalapok, melyeknek esetleges hiányait az államkincstárból kell fedezni. Ez a mentesség azonban az illetékért egyetemleg felelős másik szerződő félre ki nem terjed.

3. Ingatlanoknak, vagy azokra vonatkozó vételi jogoknak átruházására vonatkozó azon jogügyletek után, amelyeket a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, vagy az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet, nem különben ezek közvetítésével, vagy az általuk létesített jogügyletekkel kapcsolatban az államkincstár akár mint eladó, akár mint vevő köt, vagyonátruházási, vagy más illeték nem jár.

4. Minden előzőleg fennállott mentesség 1920. november 1-én megszűnt s újabb törvényes rendelkezés híján csak ezen törvényben megadott mentességek, vagy kedvezmény megadásának van helye.

V. rész.

Fokozatos illetéktáblázatok. (117.301/1023. pü. min. rend.)

Illetékalap		I.	II.	III.
		f o k o z a t		
		0 $\frac{5}{9}$ %	1 $\frac{5}{9}$ %	3 $\frac{1}{9}$ %
		illetéktétel korona		
Az I. és II. fokozatnál	400 K-ig	2	6	—
a III. fokozatnál	500	—	—	15
400, illetve 500 K-n túl	1 ezer	5	15	30
1 ezer K-n túl	2	10	30	60
2 " " "	3	15	45	90
3 " " "	4	20	60	120
4 " " "	5	25	75	150
5 " " "	10	50	150	300
10 " " "	15	75	225	450
15 " " "	20	100	300	600
20 " " "	25	125	375	750
25 " " "	30	150	450	900
30 " " "	35	175	525	1050
35 " " "	40	200	600	1200
40 " " "	45	225	675	1350
45 " " "	50	250	750	1500
50 " " " minden megkezdett vagy egész 10 ezer K után		50	150	300
Tehát:	60 ezer K-ig	300	900	1800
	70 " "	350	1050	2100
	80 " "	400	1200	2400
	90 " "	450	1350	2700
	100 " "	500	1500	3000
és így tovább,				
Eszerint:	200 ezer K-nál	1000	3000	6000
	300 " "	1500	4500	9000
	400 " "	2000	6000	12000
	500 " "	2500	7500	15000
	1000000	5000	15000	30000
	5000000	25000	75000	150000
	10000000	50000	150000	300000

VI. Rész.

Az illetékek lerovási módjára vonatkozó szabályok.

1. Okirati illetékek.

a) A fokozatos illeték alá eső okiratoknál az illeték 50.000 K-ig bélyegjegyekben rovandó le; azontúl akár bélyegjegyek használata, akár a jogügylet bejelentése mellett készpénzben való fizetés által róható le.

b) Az állandó összegű okirati illetékek bélyegjegyekben rovandók le. A kir. közjegyzők működése körében felmerülő állandó összegű okirati illetékek azonban az 1923. évi 141.414 sz. p. ü. rendelet alapján készpénzben is leróhatók.

Azok a kir. közjegyzők, akik a bélyegjegyekkel való lerovás helyett a készpénzben való fizetést választják, ezt a körülményt a székhelyük szerint illetékes m. kir. pénzügyigazgatóság (Budapesten a m. kir. központi díj és illetékkiszabási hivatalhoz) bejelenteni és a bejelentést követő naptól kezdve a hivatkozott rendeletben (lásd Budapesti Közlöny 1923. évi okt. 3-án megjelent 223. számát) megállapított lerovási módot kötelesek alkalmazni mindaddig, amíg esetleg újból be nem jelentik, hogy a bélyegjegyekkel való lerovásra visszatérnek.

Az illetékek lerovásának új módja a következő:

A kir. közjegyző a bélyegjegyekkel le nem rótt állandó összegű okirati illetékeket a rendelethez mellékel mintá szerint vezetendő és havonként lezárandó lajstromba bevezeti.

Minden naptári hónap eltelte után a kir. közjegyző a lajstromról másolatot (kivonatol) készít és az abban felvett illetékek végösszegét a következő hónap 5-éig az illetékes m. kir. Állampénztárba befizeti.

Az illetékek késedelmes befizetése adóptélek alkalmazását vonja maga után.

Az engedélyt igénybevevő kir. közjegyző a bélyegjegyek nélkül kiállított közjegyzői okira, jegyzőkönyvekre hiteles kiadványokra és másolatokra, tanúsítványokra, egyéb hivatalos bizonylatokra és hitelesítésekre a lajstromba felvett illetékösszegnek felüntetése mellett feljegyzi, hogy az illetéket a 141.414/1923. P. ü. Min. rendeletnek alapján készpénzben rója le.

Legcélszerűbb a következő szövegű bélyegzőt használni: „.....kor. illeték a 141.414/1923. P. M. rendelet alapján készpénzben lerovatott.”

2. Törvénykezési illeték.

A telegkönyvi bejegyzési illetéket 50.000 K-ig bélyegjegyekkel kell leróni. Azontúl bélyegben, vagy készpénzben is leróható.

3. Vagyonátruházásli illetek.

a) Ha a *hagyaték* csupán *ingóságokból áll és az egész hagyaték után járó öröklési illeték 50.000 K-t meg nem halad*, a közjegyző kiszámítja az öröklési illeteket, (lásza VII. Rész 3. pontját) az illetek leróására kötelezett feleket, — amennyiben a tárgyaláson jelen vannak, — felhívja, hogy a kiszámított illeteket bélyegjegyekkel röjjiák le.

A fél által beszoigaltott bélyegjegyeket a hagyatéki kimutatás (leltár)-ra kell felragasztani és a bélyegeknél fell kell jegyezni, hogy azokat öröklési illetek fejében ki róta le. — A lerótt bélyegeket a közjegyző köteles felbéliyegyezni.

b) Ha az *ajándékozás tárgyai csupán ingóságokból állanak és az illetek 50.000 K-t meg nem halad*, az illeteket az okiraton bélyegjegyekkel kell leróni és a bélyegeket az okirat szövegének első sorával átírni.

4. Váltóürlapok illeteke.

Váltó illeteket, vagy kincstári ürlapon váltó illetek különbözetet a váltó hátlapjára (de nem a toldatra) kell ragasztani. A 25.000 K-t meghaladó váltóilleteket, avagy különbözet kiszabás útján készpénzben is be lehet fizetni.

VII. Rész.

Eljárásli szabályok.

1. Bejelentési határidők.

Készpénzben lerovandó illetek kiszabása végelt a *bejelentési határidő* élők között, vagy halálesetre szóló vagyonátruházást tartalmazó okiratoknál 15 nap, — más okiratnál 8 nap. (1920. XXXIV. tc. és ill. szab. 123. §. b) és 124 §. a) pontja.)

Hagyatékot, — amennyiben 90 napon belül a hagyatéki eljárás megindítása nem kéretik, az örökhagyó elhalálozásától számított 3 hónap alatt kell bejelenteni.

Hitbizomány birtoklásának nem haláleset folytán történt átszállását 30 nap alatt,

útöröklés megnyíltát 30 nap alatt,

haszonélvezet megszüntét 30 nap alatt,

felüggesztő, v. halasztó feltétel bekövetkeztét 30 nap alatt,

a *hagyaték átadása után felfedezett vagyontárgyakat* 30 nap alatt kell bejelenteni.

2. Értékelési szabályok.

A 117.302/1923. p. ü. min. rend. 6. §-a értelmében a felek a vagyontárgyaknak a bejelentéskor meglévő értéket tartoznak bevallani. A *közjegyző* leltározás esetén a leltározás; tárgyalás esetén pedig a tárgyalás idejében meglévő ér-

téket tartozik szem előtt tartani; amennyiben pedig a felek a közjegyző felhívására megfelelőbb értéket nem vallanak be, vagy a közjegyző a felek részéről újabbán bevallott értéket meg tartja megfelelőnek, a tárgyalási jvkben megemlíteni, vagy a hagyatéki kimutatáson (leltáron) megjelölni tartozik, hogy tudomás, illetőleg nézete szerint a vagyontárgynak mennyi az akkor fennálló valóságos értéke. *

3. Az illetek kiszámítása

esetén az illeteket 200-zal maradvány nélkül osztható számmra kikerekített értékösszeg után kell kiszabni. A kikerekítésnél a 100-nál kisebb összeg figyelmen kívül marad, az ezen felül lévő összeg pedig teljes 200-nak vétetik. Ha az illetek alapjául szolgáló összeg 200 K-t meg nem haladja, akkor az értékalapot 20-szal osztható számmra kell kikerekíteni, a 10-nél kisebb maradvány figyelmen kívül hagyandó.

4. Jogorvoslatok.

Felebbezés a fizetési meghagyás ellen a p. ü. igazgatósághoz a kézbesítéstől számított 30 nap alatt birtokon belül, eszentul további 60 nap alatt birtokon kívül. *Igazolási kérelem* a felebbezési határidő lejártától, vagy az akadály megszüntétől 15 nap alatt. Ezt a kérelmet a p. ü. igazgatóság bírálja el. *Panasz* a közigazgatási bírósághoz a p. ü. igazgatóságnak az illetek helyessége és jogossága, továbbá a birság jogossága és összegszerűsége tárgyában a fél felebbezésére, valamint az illetek törlessége, vagy visszatérítése iránt beadott kérvényre hozott határozata; végül a fellebbezés elklés miatt visszautasító, valamint az igazolási kérelmet elutasító határozata ellen.

A pénzügyigazgatóságnak olyan határozata ellen, amely ellen panasznak helye nincs 15 nap alatt a *pénzügyminister*-hez *felebbezéssel* lehet élni.

Dr. Barcs Ernő,

bpesti kir. közjegyzőhelyettes,
a bpesti kir. közj. kamara s. titkár

Közlemények.

Kormányfőtanácsos kir. közjegyzők. A Kormányzó Ur Főméltósága a magyar királyi Miniszter Elnök Ur előterjesztésére Dr. Cottely Géza, Dr. Jeszenszky István, Dr. Ronay Károly, Dr. Holitscher Szigfrid budapesti, Máiki János békésgyalui, Dr. Madarász István pécsi, Dr. Hannv Tódor kir. tanácsos győri, Dr.

Véleményünk szerint a közjegyző által még mindég méltányosan értékel hagyatéki bruttó vagyon a díjazásli alapja. A tárgyalási jegyzőkönyvbe a díjazásliánál megjegyezhető, hogy a közjegyző díjait a hagyatéki kimutatásban, illetve a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt leltárban általa feltüntetett érték után számította. (K. J.)

Galánffy János debreceni kir. közjegyzőknek a közjegyzői pályán szerzett érdemeik elismerésül, továbbá Dr. Plihál Viktor nagykanizsai nagybirtokos, volt nagykanizsai kir. közjegyzőnek, Dr. Nagy Péter veszprémi és Orley György nagykanizsai kir. közjegyzőknek, a közelet terén kifejtett érdemes tevékenységek elismerésül, a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

A magas kitüntetések a közjegyző kartársak osztatlan örömet és szerencse kívánatait váltották ki. A magas elismerésben érdemes kartársaink részesültek. A kinevezések az egész közjegyzői karra díszet és elismerést jelentenek. A közjegyzői működés nagy horderejű és közérdekű jelentőségének elismerését látjuk abban, hogy mely hazafias érzéssel, becsülettel, az anyagi érdekeken felülemelkedve, a köz érdekében való áldozatkészséggel, elméleti és gyakorlati tudással vértetelen, egy életen át a közjegyzői pályán működő kartársak a legmagasabb kitüntetést nyerték el.

Különösen nagy örömmel töltött el bennünket Dr. Holitscher Szigfrid budapesti kartársunk kitüntetése, aki az egész magyar közjegyzői kar őszinte halálját érdemelte ki, mint a Kir. Közjegyzők Közlönyének évtizedeken át volt szerkesztője, mint a budapesti kir. Közjegyzői Kamara éveken át rendkívülien munkás és igazságos tagja, mint a magánjogi irodalom hazánkban közelismerésben álló egyik elsőrangú művelője; aki széles elméleti és biztos, egyetemes gyakorlati tudásával, a kari érdekek mindenkor szem előtt tartásával a közjegyzői karnak egyik büszkesége, egyik legérdemesebb, legkiválóbb tagja.

A kinevezésekhez a Közlöny a maga részéről is őszinte szerencsekvánatait tolmácsolja. (K. J.)

Uj díjszabás. A Budapesti Közlöny 1923. november 13-án megjelent 257. számában közzétételt a kir. közjegyzők díjjainak szabályozásáról rendelkező 56200/1923. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet, mely 1923. november 15-én lépett életbe. Uj díjrendeletünk a közjegyzői kor több régi jogos kívánását valósítja meg. Őszinte elismerés mindazon kartársaknak, akik a díjrendelet-tervezet készítésében részt vettek. A Közlöny rövidesen megjelenő legközelebbi száma a díjrendeletet gyakorlati használatra feldolgozva fogja közölni.

Uj kir. közjegyzői állás rendszeresítése. A makói kir. járásbíróság területére Makó székhellyel második kir. közjegyzői állás rendszeresítetett 1922. július hó 1. hatállyal, amely állás a szegedi kir. közjegyzői kamarához tartozik.

Közjegyzői kinevezések. Dr. Králik Árpád nagyszombati kir. közjegyző Budapest székesfőváros VI. kerületébe, Dr. Szilágyi János volt máramaroszigeti kir. közjegyző Bajára, Dr. Guthy János volt tésői közjegyző Dombóvárra, Dr. Baranyai Antal kevevárai közjegyző Baltonyára helyeztetett át.

Dr. Mikó Kálmán budapesti kir. közjegyző helyettes Vámosmikolára, Dr. Zimmermann Artur gyöngyösi közjegyzőhelyettes Zirczre, Dr. Csonka Zenő kaposvári kir. közjegyzőhelyettes Tabra kir. közjegyzővé nevezetelt ki.

A nagyigmándi és tatai kir. közjegyzőségek a 31065/1923. I. M. rendelettel a szombathelyi kir. közjegyzői kamara hatósági körébe utaltattak 1923. júl. 1-ei hatállyal.

A budapesti kir. közjegyzői kamara közgyűlése 1923. február 25-én tartott meg, melyen a kamarai tagok csaknem teljes számban jelentek meg. A közgyűlés Dr. Charmant Oszkár nyitotta meg, rövid visszapihlantástelve az elmúlt év történetére. Reá mutatott arra, hogy a kamara a törvény és rendelet alkotás terén a közjegyzői intézményt és a kar érdekeit érintő minden esetben az előkészítésnél közreműködött. A kamara kezdeményezésére történt a közjegyzői díjszabás felemlése, a IV. országos kir. közjegyzői kongresszus előkészítése és egybehívása. Utalt a kongresszus által elfogadott határozati javaslatokra, melyeknek megvalósításában, főként a hagyatéki ügyeknek a közjegyzők önálló és kizárólagos hatáskörébe utalásában és a telekkönyvi ügyeknek a tulajdonjogi átruházások esetében a közokirati forma kötelező előírásában, az intézmény jövőjének és fejlődésének egyedüli biztosítékát látja. Örömmel jelenti a közgyűlésnek, hogy a Horthyakcióra a kongresszus határozatából megindított gyűjtés teljes sikerre vezetett. Kegyelettel emlékezik meg az elmúlt évben elhalt Dömötör Sándor, Dr. Gramling László és Dr. Róth Zsigmond érdemes kartársokról, kiknek emlékét a kamara mindenkor kegyelettel fogja megőrizni.

Az elnöki megnyitót után Dr. Hedry Aladár és Dr. Lipsey Péter együttesen előterjesztették Charmant Oszkárra vonatkozó, előző cikkünkben részletesen ismertetett javaslatukat.

Javaslatuk ünnepies hangulatban való letárgyalása után előterjesztett a tiltkárri jelentés, a kamara zárszámadása és költségvetése. Majd a kamara tagjainak megválasztására kerülendő a sor, megválasztattak elnökül: Dr. Charmant Oszkár, a kamara tagjaiul: Dr. Holitscher Szigfrid (alelnök), Dr. Lehotzky Antal, Dr. Kórössy Bertalan, Dr. Rónay Károly, Dr. Janits Imre és Dr. Nádossy Gábor (tiltkárri).

Végül a közgyűlés elfogadta Dr. Kepes Jánosnak a kir. Közjegyzők Közlönyére vonatkozó indítványát, melyről lapunk más helyén szólnak.

Közjegyzők pótdíja a hagyatékognál. A Kir. közjegyzők díjjainak szabályozásáról szóló 24200/1922. I. M. számú Ig. Min. rendelet 24 §-ának utolsóelölthi bekezdése szerint, ha a hagyatékknak a közjegyzői díj alapjául szolgáló értéke az illetékszabás alkalmával magasabb összegben állapítottat meg,

a közjegyző pótlólag a díjkülönbözetet felszámíthatja. Abból a célból, hogy a kir. közjegyzők ezt a jogukat a pénzügyi közizgatás szempontjából érvényesíthessék a 37028/1923. P. M. számú (Lásd Igazs. Közl. XXXII. évf. 70. lap) pénzügyministeri rendelet rendel, hogy:

1. Ha a hagyatékok tárgyaló kir. közjegyző a hagyatéki kimutatásban a hagyatékokhoz tartozó ingatlanok értékelését megfelelő indokolással saját kezű aláírásával aggályosnak jelezte s az öröklési illetéket kiszabó m. kir. állampénztár, Budapest területén a m. kir. központi díj és illetékszabási hivatal, — a hagyatékokhoz tartozó ingatlanok értékét nagyobb összegben állapította meg, mint ez a hagyatéki tárgyalás folyamán történt, köteles nevezett hivatal a hagyatékokhoz tartozó ingatlanoknak az öröklési illeték alapjául vett értékére vonatkozó adatokat az eljáró kir. közjegyzővel a fizetési meghagyások kiadásával egyidejűleg hivatalból közölni. Ez az értesítés adási kötelezettség arra az esetre is kiterjed, ha a netáni felelbbviteli eljárás során ez az érték esetleg változást szenvedne.

2. Kötelességévé teszi a kiszabási hivataloknak, hogy a megelőző 1. pontban említett hagyatékokhoz tartozó ingatlanoknak összesszerűleg miként történt értékelése tekintetében az eljáró kir. közjegyzőnek hozzájuk intézett illetékmentes megkereséseire a kívánt értesítést soron kívül adják meg.

3. Végül kimondja, hogy a hivatalos titkok tartalmazó kiszabási iratokba az eljáró kir. közjegyzőnek a betekintés akkor is megengedhető, ha ez a leltári érték aggályos voltát a hagyatéki kimutatáson nem jelezte meg.

Hólabdaszerződés. A tisztességtelen versenyről szóló 1923. évi V. t. c. kimondja, hogy üzleti versenyt nem szabad az üzleti tisztességbe, vagy általában a jóerkölcsbe ütköző módon folytatni. A sértett fél szándékosság, vagy gondatlanság esetében a kár megtérítését is követelheti egyéb jogkövetkezmény kimondása mellett. A szédélgő feldicsérésről, a bíróság és utánzásról, a hírnévrontás és hitelrontásról, a hólabdaszerződésről és az üzleti, vagy üzemi titkok elárulása vagy jogosulatlan felhasználásáról szól a törvény és ezen fogalom körökön belül vétségeket és kihágásokat statuál. Bennünket különösen a hólabdaszerződés érdekel. A törvény 14. §-a kimondja: „Nem szabad ugnevezett hólabda (hydra-, jogosító bárca-, lavina-) szerződést kötni, amelynek fogva a vevő, vagy valamely szolgáltatás megrendelője csak abban az esetben szerzi meg, vagy kapja meg az árut vagy a szolgáltatást, ha meghatározott számú további vevőket vagy megrendelőket gyűjt és ha ez nem sikerül, a szerződés kikötése szerint joghátrány éri. Az ilyen szerződés, valamint az ennek alapján a vevő, vagy a megrendelő részéről harmadik személyekkel kö-

tőt további szerződések semmiek, a kifizetett vételárat, vagy ellenszolgáltatást vissza kell adni és az eladó, vagy a szolgáltatásra kötelezett fél felét az okozott károkért.

Idegen államok pénznemeiben megállapított értékek. Az örökösödési illeték, a fényüzési és általános forgalmi adó megállapítása szempontjából az idegen értékek korona értéke történő átszámításáról 840011./1923. számú P. m. rendelet szól. Időszakonként a ministerium e tárgyban rendszeresen újabb rendeletet bocsájti ki. Amennyiben a rendeletben külföldi pénznemre átszámításikulus megállapítva nem lenne, a pénzügyministerium döntése kikérendő.

Községi kézbesítő az 52.900/1922. I. m. számú rendelete értelmében

1. azon a területen, amelyre a budapesti m. kir. állampénztár működése kiterjed, a mellette szervezett bejelentő hivatal,

2. törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsú városban a kézbesítéssel megbízott városi közeg,

3. nagyközségben és kisközségben a községnek kézbesítéssel megbízott közege.

Az általános forgalmiadóról intézkedik az 1923. március 29-én Budapesti Közlönyben megjelent 6768/1923. számú P. m. rendelet. Ezen rendelet hatályon kívül helyezi az 1921. évi 130.000 számú utasítás 79. §-át és rendel, hogy a szellemi szabad foglalkozást űzők így közjegyzők is általános forgalmi adójukat az általános kereseti adóról szóló 1922. évi XXIII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 130.000 sz. Utasítás 86—96 §-ai értelmében vezetendő pénztárkönyvben minden hó eltelteől számított 24 óra alatt közvetlenül a havizárlat után bélyeg jegyekkel tartoznak leróni.

Amennyiben pénztárkönyv vezetése alól az illető felmentést nyerje, az utasítás 86. §-a értelmében feljegyzési könyvet tartozik vezetni. Kérelmemre a pénzügyigazgatóság, Budapesten az adóügyi utmutató és ellenőrző hivatal előzetes vizsgálat után a készpénzben való befizetést engedélyezheti. A kir. közjegyzők közvetlen ellenőrzését a pénzügyigazgatóságok, Budapesten az adóügyi utmutató hivatal eszközli. Utóbbiak évenként legalább egyszer kötelesek ellenőrzési szemlélt tartani.

A közjegyzői irodahelyiség és lakásrendelet. A népjóléti és munkaügyi m. kir. Minister 10643/1923. XIII. L. sz. leiratában arról értesítette a debreczeni kir. közjegyzői kamarát hogy a 2222/1923. M. E. sz. lakásrendelet 46. §. 3. bekezdése és a 62. §. 3. pontjának egybevételéből megállapítható, hogy a 62. §. 1. bekezdése csak az ipari, vagy kereskedelmi foglalkozást űző egyének által iroda céljára használt helyiségekre

vonatkozik, azonban a közérdekű intézményt képező közjegyzői irodákra nem vonatkozik.

Lakásrendelet. A 2222/1923. M. E. számú 1923. április 11-én a Budapesti Közlönyben közzétett lakásrendeletet, különösen a felmondások és a béremelés szempontjából lényegesen módosította a Budapesti Közlöny 1923. október 31-én megjelent számában közzétett 7777/1923. M. E. számú rendelet.

Bank és pénzváltó üzlet gyakorlását engedélyhez köti az 1300 és 1800 1923. P. M. számú rendelet. Amennyiben az engedélyért folyamodó a rendelet szerinti követelményeknek megfelel, az elsőfoku iparhatóság végzésileg közli a folyamodóval, hogy az engedélyt ki fogja adni, ha a folyamodó cégének bejegyzését és a Budapesti Áru és Értéktőzsde tagjai szorába történt felvételét 90 napon belül igazolja.

Tolmácsok díja a 49397/1923. I. M. számú rendelettel az 58600/1916. I. M. számú rendelet 25. §-ában megállapított díj nyolcszázszoros összegére emeltetett fel, 1923. november 1-iki hatállyal.

Ipari és egyéb vállalatok és hasznot hajtó dolgok haszonbére, vagy bére a 3120 1923. M. E. számú rendelet értelmében újabban megállapítható, ha a szerződésben kikötött, vagy utóbb akár egyezséggel, akár bírói határozattal megállapított haszonbér a megváltozott gazdasági viszonyoknak többé meg nem felel.

Engedélyek némely ipar gyakorlása tárgyában. A beraktározó ipar gyakorlása tárgyában a 78001/1923. a fuvarleveleket felülvizsgáló ipar gyakorlása tárgyában a 78003 1923. a hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő ipar gyakorlása tárgyában a 78004 1923. a küldönc ipar gyakorlása tárgyában a 78006/1923. a menetjegy irodák, utazási és fürdő irodák létesítése és fentartása tárgyában a 78007/1923. a pénzkölcsönt közvetítő ügynöki ipar gyakorlása tárgyában a 78008 1923. és a vagyonzáró ipar gyakorlása tárgyában a 78009/1923. számú rendeletek részletesen intézkednek, mely rendeletek lényeges magánjogi, illetve kereskedelmi jogi meghatározásokat tartalmaznak.

Készpénzben fizetendő állandó összegű okirati illetékek lajstromát az 1923. évi 141414 sz. Pm. rendelet intézkedéseinek megfelelően *Dona Döme és Társa* budapesti Régi Posta-utca 6. cég kinyomatta, mely lajstrom 100 ivenként 14.800 koronába kerül. Ugyancsak *Dona Döme* kiadásában megjelent a forgalmi adók céljára alkalmas pénztári könyv, melyekre a kartársak figyelmét ezuttal is felhívjuk.